

Ve pošti prejemam:

za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6 — 50
mesec : 2 — 20

V upravnistvu prejemam:

za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1 — 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 210.

V Ljubljani, v soboto, 13. septembra 1902.

Letnik XXX.

Življenje in mōra.

Dogodki na Francoskem nam kažejo liberalizem v vsej njegovi nagoti. Svobodo imajo na jeziku, tiranstvo pa v pesti. Kaže nam pa tudi, odkod klije kulturno življenje in kdo je tista mōra, ki ga tlači.

V procvitu francoskih kongregacij se je pokazalo, da je šla brezbožna republika s svojimi framasoni na čelu svojo pot, ljudstvo pa svojo. Katoličani so naredili to veliko napako, da niso v politiko segli nikdar z odločno katoliškim programom, ampak so se pršili v razne frakcije političnih strank. Zato je nastal prepad med ljudstvom, ki je katoliško, in med onimi, ki so splezali na vrh in prisezajo na program jasnega in očitnega brezboštva.

A ko se je javnost odrekla krščanstvu, je to v ljudstvu samem poganjalo najkrajše cvetove. Klilo je versko življenje z nepremagljivo silo. In ko se v javnosti ni moglo pokazati, zaprlo se je v samostane, cvetelo je v kongregacijah, razvijalo se je v šolstvu. Kar je v Franciji še dobrega, to je rešilo to privatno krščansko življenje, kar so pa storili framasoni, to je panama in dreyfusardstvo in humbertianstvo.

In zdaj pritiska mōra od zgoraj navzdol na ljudstvo. V fraze liberalne svobodomiselnosti zaviti nestrpni absolutizem surove sile hoče zatreti s silo pesti to, kar je izrastlo iz ljudstva s silo srca. Kar delajo redovnice, to naj razdenejo vojaki. Sodišča se kličejo na pomoč, da obsojajo nedolžne, in vlada, ki bi morala skrbeti zato, da dobi ljudstvo dobre šole in poštena vzgajališča, mu jih razdira in uničuje.

Ljudje, ki bi morali skrbeti, da prihranijo že skoro bankerotni državi stroške, razdirajo najdragocenejše, iz dobrotnih rok mu darovane zavode, da vržejo milijone vun za nove.

Sodba v Nantesu je pokazala, da se zavedajo Francozi vedno bolj, da tako ne sme iti dalje, ampak da je treba Boga bolj poslušati, kakor liberalne framasone. Visok vojaški dostojanstvenik se upre in neče slušati povelja, da naj z vojaki preganja redovnice in šolske otroke — in vojaško sodišče mu da prav — to je pač dokaz, da

se verska misel in čut pravice ne dasta ubiti od liberalne mōre.

Tako lega liberalizem kot mōra na ljudstvo, vse dobro pokončujoč, vzgajajoč brezvestne oblastnike, ki hočejo s kladivom „svobodoljubnega“ tiranstva pokončati življenje krščanstva.

A to življenje se brani iz večnega vira in poganja vedno nove vladike. Tirani bodo padli v grob, krščanstvo bo pa cvetelo. Življenje bo rastlo vedno krepkejše, in bo premagalo mōro.

Velik kos socialnega dela.

II.

Iz dat, ki smo jih navedli iz tujih dežel, je razvidno, da je pijančevanje ena najhujših bolezni naše dobe, ki zahteva nešteto žrtv v gospodarskem, zdravstvenem in moralnem pogledu.

Žal, da iz naših domačih dežel ne moremo navesti tako natančnih podatkov, ker je statistika v Avstriji v primeri z drugimi državami še silno pomanjkljiva.

Toda če tudi nimamo pri roki števil, iz katerih bi razvideli, koliko ljudi nam pomori, koliko sreče pokonča alkohol, saj vidimo vsak dan s svojimi očmi, koliko zla nam donaša. In pije pa pijančuje se od leta do leta več. Davek od zavžitega žganja na Kranjskem silovito narašča vsako leto. Kam bota prišlo, če se ne bonikdarna vzdolobrnilo?! In navzdol se ne bo obrnilo, če ne bomo nič proti temu storili; marveč pilo se bo vedno več in več. Naše ljudstvo se bo v žganju vtopilo! —

Koliko narodne moči nam to vzame, koliko gospodarskih eksistenc uniči, koliko ljudi pomori, koliko solz prouzroči . . . . Pazili smo nekoliko, koliko slučajev nagle nesrečne smrti valed pijanosti »Slovenec« na leto objavi. Našteli smo jih 25. V resnici pa jih je gotovo vsaj za polovico več, torej 50, ker o mnogih ne pride poročilo do »Slovenca«. Predvorski g. župnik je pred par tedni sporočil, da sta mu med misijonom ali po misijonu kar dva pijanca obenem nesrečno umrla. Kateri dušni pastir že ni

sam doživel podobnih žalostnih slučajev? Kateri duhovnik nima tožiti v svoji župniji o nesrečnih pijancih? Ali ni to eden glavnih, — ne, brez dvoma prvi in glavni zadržek vspešnega dušnega pastirovanja? Z vsakim grešnikom se še da kaj napraviti, s pijancem nič!

Poleg teh, ki jih alkohol direktno umori, kako neprimerno večje je število onih, ki jim ne sicer nenadno toda prežgoda j pretrga nit življenja. Od nekega župnika sem slišal to-le: V neki vasi moje župnije je 20 vdov, in razun par so vse druge — vdove po pijancih . . . To je strašno!

V gospodarskem oziru! O tem mi je tudi pred kratkim pravil duhovnik iz tržaške okolice, ko sva govorila o tamošnjih narodnih in verskih razmerah, rekoč: »Ko bi le naši ljudje toliko ne pijančevali!« Kaj tudi pri vas? se začudim. »In kakó! Mnogi izmed naših mož zaslužijo v Trstu do 20 goldinarjev na teden; družino pa mora rediti — žena s pranjem in podobnim delom!«

Pred par dnevi mi je zopet pravil drugi gospod: Na Dolenjskem nekje zidajo nov velik samostan; ljudje pri tem mnogo zaslužijo. Pa kolikor več zaslužijo, toliko več pijejo. — No, pa to ni samo tam, ampak skoro povsod, kjer imajo ljudje dober zaslužek; večina gre po grlu. Potem pa poje — Amerika. Pred tremi dnevi sem bil na ljubljanskem kolodvoru. V vlakcu, ki je bil namenjen na Gorenjsko, vse nabasano; ni bilo poštenega prostorčka dobiti. I, kam pa gredo — vprašam — vsi ti ljudje? V Ameriko. Za Boga, kaj se nam bo cela dežela izselila! vzdihnil sem nehoté. —

Bede pa, vsled katere se ljudje izseljujejo, nobena reč toliko ne provzroča kakor pijančevanje. Ni davki, ni toča, ni slabe letine toliko ne uzamejo. Fidel živeti, vse po grlu pognati, potem pa culico naveže in gre s trebuhom za kruhom, — žena in otroci se pa ubijajte, kjer in kakor se hočete!

In pri vsem tem se pije le vedno več. Ženske so začele šnopsariti; delavca, posla ne dobiš več, ako jim ne daš toliko in toliko žganja in vina na dan, tožil mi je zopet

pred kratkim gospod, ki ima veliko ekonomijo.

Tu imate, čitatelji dragi, par podatkov iz naših krajev, ki sem jih slučajno ujel v zadnjih dneh. Na tisoče podobnih bi lahko naštel, ko bi jih zbiral. Kdo popiše vse gorje, ki je povzročila pijančevanje! Koliko je očitega in koliko skritega, o čemer ne govori nobena statistika. O vsaki posamni družini bi se lahko napisala cela knjiga, ako bi hoteli vedeti za vse vzdih in solze, ki jih provzroča oče-pijanec. In takih družin — koliko! Nasledki pijančevanja so: prezgodnje smrti, pretepi, poboji, zaprtije, nečistost, kletev, zanemarjanje božje službe, domači prepiri, jokajoče žene, razdrti zakoni, nesrečne družine, stradajoči, zanemarjeni, podivjani otroci, zgubljene duše . . .

Da, odkar je nehal Turek pleniti naša slovenskodomovini, nima naš narod hujšega sovražnika, kakor je pijančevanje. Ta je pomoril na stotine slovenskih mož, oplnil jih domovja, jih vklebil, zasuljnil in odpeljal v tujino, provzročil materam žalost, ženam zdihovanje, otrokom pomanjkanje, osiromašil deželo.

In kakor so takrat alarmirali celo deželo na boj zoper Turka, tako je čas sedaj vzbuditi deželo kvišku na boj zoper tega sovraga. Bog hoče, Bog sam hoče! tako imamo pravico vsklikati, kakor nekdanji križarji, ki so se s svetim navdušenjem odpravljali na vojsko za sveto zemljo.

Ta boj se že bje po drugih deželah z vso silo, — do nas pa do danes še niso pripljuskali valovi tega mogočnega gibanja. Koliko so že delali v zadnjih desetletjih in koliko tudi že dosegli v tem oziru v Ameriki, na Angleskem, Francoskem, Švedskem, v Nemčiji in Svici! Prirejajo se v to svrhu shodi, snujejo društva, izdajajo listi, razširjajo brošure, pišejo znanstvene knjige. Literatura o tem je silno narastla. In kdor eno ali par takih spisov čita, ne more, da bi se ne uvrstil v to sveto vojsko.

Zadnji čas je, da se lotimo tega dela tudi pri nas, kjerni nič manj potrebno, kakor drugod. Nekaj malega smo že brskali sem pa tje, marsikatera brošurica o tem vprašanju

LISTEK.

Izza letoviške dobe.

Letoviška sezona je pri kraju. Deževno vreme, ki se je pričelo, pognalo bode zadnje letovičarje nazaj v mesto, kjer bodejo lahko premišljevali o ugodnostih letoviškega življenja. Srednješolci med letovičarji pa že lahko sedaj zbirajo gradivo za tako priljubljene domače in šolske naloge pod naslovom: »Kaj sem delal med počitnicami« ali »Letošnje počitnice«.

Tudi naši liberalci se bodo ozirali po pretekli letoviški dobi. Ali jim je vroče poletje obrodilo novih idej? Novih? Kje so pa stare? Toda preiskujmo resno. Sinočnji »Sl. Narod«, to glasilo naše »inteligence«, ima dve čisto novi in res lepi »ideje«, to moramo kot nepristranski opazovalci priznati. Ni nas še z lepa kaka liberalna »ideja« tako prijetno iznenadila. Obe ste tako izvirni, tako vredni liberalnih možgan, ena poleg tega še sila poetična!

Toda počasi! Oglejmo si koj prvo. Dosedaj smo bili vajeni, da so liberalci govorili vedno samo o »trebušnatih«, »klerikalcih«,

posebno radi o »trebušnatih« duhovnih. Seveda, kdor pozna razne obsežne promotorije različnih liberalcev, ta mora priznati, da obsežnost tega dela telesa nima s stanom ali političnim mišljenjem prav čisto nič opraviti. Ali drugače sodijo liberalci. Ker že valed svojega političnega naziranja vidijo ves svet v ogledalu, katero prikazuje vse raztegnjeno in nenaravno, kar je majhno, kaže veliko in narobe, zato vidijo trebušnost pri »klerikalcih«. Dosedaj, kakor smo rekli, videli so to telesno lastnost le pri osebah »klerikalcev«. Od sinoči pa bode stvar drugačna. »Slov. Narod« poslal je v svet poročilo o epohalni iznajdbi liberalnih možgan, trebušni niso samo »klerikalci«, marveč tudi njih stvari so trebušne ali trebušate. Kovček, katere imajo duhovni, so seveda trebušnati, tako pravi »Sl. Narod«. Ubogi liberalci! Z jetičnimi kovčki potovati morajo po svetu, dočim se »klerikalci« košatijo in spirijo s trebušnatimi. Ali bodo oblastva skrbela, ali so sploh pripravljena skrbeti, da se ta v nebo-kričoča scejalna krivica že vendar enkrat odpravi? »Klerikalci« imajo trebušate kovčke!

To grozno dejstvo mora vsakega pravega prijatelja našega ljudstva navdati s

skrbjo za obstanek našega naroda. Ako namreč tuji vidijo te trebušate kovčke, morajo misliti, da se našem narodu strašansko dobro godi. Ali bodo potem narodni nasprotniki naši v parlamentu voljni, nam kaj dovoliti? »Klerikalci« tako škodujejo neizmerno našem narodu.

Druga liberalna »ideja« izza zadnje vročine tiče se marelice. Kako poetično, kaj neda? Marelica, ta nežni sad . . . , toda kar pustimo poezijo, ker stvar je zelo resna. Čujte: Župnik je prodal marelice, ki so rastle na njegovem vrtu. Tega človeka treba zasledovati z vso ostrostjo zakona! Noben človek na Kranjskem sicer ne prodaja pridelkov svojega vrta, osebno noben liberalce, to grozodejstvo učiniti je bil zmožen šele »klerikalce«. »Klerikalci« prodajajo sadje iz svojih vrtov! O tem hudodelstvu bi lahko še nadalje pisali, ali zadostuje naj, da smo pokazali svetu dve novi liberalni »ideji«, kateri je rodila letoviška sezona.

Škoda, da vse kaže, da je vročina že pri kraju, ker sicer bi s svojo oživljajočo močjo morda še to in ono »idejo« rodila v liberalnih možganih.

Alojzij Kremžar.

Dne 5. sept. t. l. so pokopali pri sv. Krištofu v Ljubljani g. Alojzija Kremžar, umirovljenega svetnika z Dunaja. Pokojnik je bil rojen Ljubljancan, iz znane rodbine bivšega bukoveza Kremžarja na Starem trgu. Po dokončanih gimnazijskih študijah, katere je z maturo vred dobro dovršil v Ljubljani, podal se je l. 1861. na Dunaj, kjer je boreč se s pomanjkanjem, obiskal visoke šole in l. 1865. kot izprašan jurist vstopil pri dunajskem magistratu. Tu se je z izvanredno marljivostjo in natančnostjo povspenjal od službe do službe, dokler ni kot magistratni svetnik l. 1900 stopil v stalni pokoj s polno plačo. Dunajski magistrat je njegovo službeno zvestobo in njegove zasluge priznal s tem, da ga je odlikoval z veliko zlato kolajno. — Pokojniku ni bilo dano, dolgo veseliti se zasluzenega pokoja. Huda bolezen in sapnika ga je mučila že pol leta in neznosne muke ga je še-le 3. sept. rešila smrt v ljubljanski bolnici, kamor se je bil prišel zdraviti z Dunaja. — Tako se je tudi njemu spolnila želja, da truplo v zemlji domači leži zraven ranjce matere in zraven šele pred enim mesecem umrlega mu svaka Trillerja.

se je že tiskala, listi so prinašali članke, družba sv. Mohorja že večkrat razne stavke, — a sadu še nikjer nič vidnega. Tako na široko razpelo in tako globoko vkoreninjeno zlo zahteva velike, vsestranske in vztrajne akcije, truda in znoja — najboljših. Dati impulz k taki veliki akciji ima namen shod, kateri se bo vršil, kakor je naš list že napovedal, v sredo, 17. septembra, in sicer ob devetih dopoldne v »Katol. domu« v Ljubljani.

Naloga, ki si jo je zastavil ta shod, je velika in težko izvedljiva. Ne domišljamo si nikakor, da bomo v par mesecih gore predstavljali. Toda enkrat se mora začeti! Ako ne, bomo šli le še vedno dalje po poti pogube. In kakšen konec bo to imelo, ako se ne bo jelo nikdar na bolje obračati? Ali naj gremo mimo toliko nesrečnikov, oropanih in ranami obdanih, kakor sta šla levit in duhoven judovski mimo ranjenega potnika?

Vemo, da bi morala in mogla v prvi vrsti država vmes poseči. Toda, če pa ne stori? To kar vlada dela v tem oziru, je res manj kot nič. Na eni strani remunerira in razširja spise zoper pijančevanje, prireja shode itd., na drugi strani pa na stečaj odpira vrata alkoholu in neče poznati nobene prepovedi, nobene kazni, nobene mere. Tako se pač ne podpira resna stvar.

Mi moramo vlado prisiliti, da bo drugače ravnala! To bo pa še le potem mogoče, ko bo v ljudstvu vzbujena živa zavest — ki danes še spi — da tako ni prav in da mora biti drugače.

In to zavest moramo najprej vzbuditi! Prosimo, gospoda častita, da nas ne umevate napačno. Namen naš je: omejiti nezmerno pijančevanje, tisto pijančevanje, ki provzroča vse prej našete nesreče. Vse drugo je sredstvo. In kdor ve več in boljših sredstev, raje jih bomo vsprejeli. Kdor ima um in voljo za to, razmišljuj, prihiti med nas in pomagaj, da bo — naš dom očet! Na noge, prijatelji, da ga rešimo povodnji pijančevanja!

Vsi dobromisleči — dobro došli!

Nemško-nacionalni program v volivni borbi.

Vsakomur je znano, da so nemški nacionalci, in še posebno štajerski, najvernejši pristaši proćodrimskega gibanja ter da so ravno poslanci te vrste ob času levičarske obstrukcije v državnem zboru najvztrajnejše sodelovali za »blagor svojih volivcev«. Na tem stališču so vztrajali politiki te vrste do najnovejšega časa ter so obsojali obstrukcijo le tedaj, ko so obstruirali Čehi ter naši poslanci v kranjskem deželnem zboru. Sedaj pa, ko morajo stopiti zopet v volivni boj in povedati volivcem, kako bodo zastopali njih

interese v postavodajnem zastopu, so se pa nakrat prelevili v pobožne in ponižne može. Iz programa, ki ga razvijajo štajerski nemški nacionalci, je namreč razvidno, da ne pritrjajo proćodrimskemu gibanju ter da bodo vsikdar nastopili proti obstrukciji, češ »da se potem obstrukcije, kakor uči izkušnja, nič ne more doseči za volivce.« Takrat pa, ko so kot razjarjeni levi razgrajali po zbornici, pa niso tako govorili. O ti volivci! Pred volitvami se mora, hote ali nehote, priznati, da levičarska obstrukcija ni prav nič koristila volivcem!

Proti kulturnemu boju v Bretagni.

Po raznih krajih Francije, posebno pa v Bretagni se odločno nadaljuje odpor proti kulturnemu boju. Odstranjajo se vedno iznova uradni pečati z vrat zatvorjenih kongregacijskih šol, ne da bi mogli zaslediti dotične krivce; zatvorjeni učni zavodi se zopet odpirajo ter organizirajo nove straže proti vsak hip pričakujočemu novemu vladnemu nasilju. Vrh vsega tega pa podajajo ostavke župani in občinski svetniki, da jim ni treba biti vladno poslušno orodje. Navdušenost za dobro stvar je torej mej prebivalstvom izredno velika in se pač ni čuditi, če se je škofu Dubillardu v Quimperu posrečilo združiti v procesijo 37 župnij. Vsi so se podali v Folgoet, da si tam izprosijo moči za nadaljni boj. Pomen romanja je navel nadpastir v svojem cerkvenem govoru mej drugim z naslednjimi besedami: »Ne maramo ne bojev, ne političkih demonstracij. Zahtevamo le mir za svojo vero ter hočemo krščanske vzgoje za svoje otroke in vere zase. Pripravljeni smo, dati raje življenje, nego izgubiti svojo vero.« — Mej tem si je pa izmislila vlada novo protizakonito nasilstvo. V Franciji sme namreč vsak, kdor se izkaže z izpričevalom usposobljenja, otvoriti svojo šolo, če to potrdi v posebni izjavi in o prejemu te izjave dá vladni organ potrebno potrdilo. Po zatvoritvi kongregacijskih šol je otvoritev prijavilo več kvalificiranih gospa in gospodič, toda oblastva zahtevajo od njih izjave, da stopajo na mesto kongregacijske šole in ne sprejmo nobene redovnice kot učiteljico v svoj zavod. — Proti tej zahtevi se po vsej deželi organizira odločen odpor.

Španska vlada in Vatikan.

Liberalna Sagastova vlada nestrpno pričakuje dne, ko se jej bo posrečilo po zgledu kolegijne onstran Pirenej zatreti zadnji cerkveni red. Ker pa velja Španija za eminentno katoliško državo, noče vlada naravnost uprizoriti tako krutih nasilstev, marveč hoče po zvitih ovinkih doseči svoj zlobni namen. Vatikanu je glede ureditve položaja svetne in redovne duhovščine stavila navlašč take pogoje, da jim v Rimu nikakor ne morejo pritrčiti. Pred vsem hoče zmanjšati število nekoliko bolj dotiranih duhovniških mest in razpustiti vse državnemu obstoju »nevarne« redove. Prvo zahtevo podpira z motivacijo, da mora na vsi črti reducirati državne izdatke, drugo pa s tem, da se porabi »ogromno nakupičeno« redovno pre-

Pokojni Kremžar bil je blaga duša in mož od nog do glave. Svojega naroda tudi na tujem ni pozabil ter se je vedno zanimal za dogodke v domovini. Večkrat pa je obžaloval, da mu slovenska beseda ne teče gladko, ker toliko let ni imel vaje v njej.

Ker ni bil oženjen, je bil tudi bolj prost in je vsakoletne počitnice porabil za popotovanje po raznih krajih in deželah Evrope. Bil je skoro po vseh kronovinah našega cesarstva; popotoval pa je tudi večkrat po Nemškem in v Švico, trikrat na Laško. Videl je Francosko in Angleško, Holandsko in Dansko. Obiskal je Rusko in pred par leti skupaj z gospodom Lavtižarjem tudi Španako.

Posebno veselje pa je imel do hribo-lastva. Prehodil je mnogo znamenitih vrhov in snežnikov v Švici in na Tirolskem; bil je na Kleku (Vel. Zvonik), na Triglavu, na Stolu na Orni prsti, Škrbini, i. t. d. Njegove zadnje partije so bile lanske leto na Jezersko, skozi Logarjevo dolino in kamniško sedlo, in na Begunčico. Znana so mu bila tudi vsa jezera v avstrijskih alpah in v Švici.

Pokojnik je bil ves navdušen za lepoto naših gora in dolin in je večkrat rekel, da Kranjcem ni treba hoditi po svetu iskat naravnih lepotej, ker jih imamo doma dovolj,

pa jih ceniti ne znamo. Skozi 22 let je hodil vsake počitnice na Gorenjsko k svojemu prijatelju in soščolcu, župniku Ažmanu, s katerim sta plezala po dovških in gorjanskih strminah. — Vsled tega je bil v teh krajih posebno dobro znan in tudi priljubljen zavoljo svojega prijaznega vedenja in usmiljenega srca. Kolikorkrat je kaka nesreča zadela te kraje, vselej je pokojnik priskočil z večjo ali manjšo svoto na pomoč.

Kar pa ranjkega posebno dobro znači, je bilo njegovo versko prepričanje, katero je vedno izkazoval očitno in dejansko bodisi doma ali na popotovanju. Svete maše ob nedeljah in praznikih brez posebne sile ni opuščal, velikonočno dolžnost je vestno opravljal. Lanske leto je spolnil vse pogoje za odpustke sv. leta, in tudi v svoji boleznii se je skazal vernega kristijana. V svojih bolečinah in bridkih urah je bral in premišljeval Tomaža Kempčana in trikrat se je dal prevideti za pot v večnost Kot kristijan je živel in umrl.

Bil je zvest Bogu in domovini, svojem in prijateljem; delal je čast svojemu narodu in gotovo zasluži, da smo se ga spominjali vsaj s temi kratkimi vsticami. Blag mu spomin!

moženje v »občekoristne« namene. Odgovor Vatikana kajpada ni dovoljen. Zahteva se pred vsem ustanovitev komisije za ureditev razmer svetne duhovščine, glede obstoječih redov status quo in le glede novih redov se strinja z odobritvijo od strani cerkve in države. To pa seveda vladi ni po volji in ministerski svet se že davno peča s to zadevo. Naučni in pravosodni minister hočeta odgovoriti na noto iz Vatikana takoj z »društvenim« zakonom, kakoršnega imajo Francozi, le notranji minister vztraja še pri nadaljnjih pogajanjih. To pa kajpada samo radi lepšega, ker se noče doslej zameriti še nobeni stranki, a konečno le ustreči frama-sonskim liberalcem.

Proćodrimsko gibanje na Korziki.

Listi vedo poročati, da se je pričelo na Korziki zelo živahno gibanje proti katoliški za protestanško cerkev, posebno nevarno je pa baje v občini Aulléne, iz katere je tudi izšla peticija senatorja Trarieuxa, predsednika lige človeškega in meščanskega prava. — Ta vodja ondodnih rimobežev naznanja ministerskemu predsedniku Combesu, da »nauki katoliške cerkve nasprotujejo pameti in razumu« podpisanih županov in občinskih svetovavcev, ki se brčkone od mladosti sem do sedaj niti več niso brigali zanje, da »ljudstvo ne odobrava teh nauk in več ne obiskuje rimske cerkve«, ter ga prosi za odpravo katoliškega župnika in ustanovitve mesta za protestanškega pastora. Stevila podpisov na tej peticiji seveda ne povedo, za kar se pa tu ne gre, ker imajo proćodrimovci pri tem ves drug namen. Iz ministrovega odgovora namreč sledi, da se tej želji ne more ustreči, ne da bi se kršil konkordat, pač pa bo Combes to zahtevo z drugimi vred porabil, da se prične resno pretresavati vprašanje o odpovedi konkordata. Ko bi se mogel odpovedati konkordat, kakor kaka trgovinska pogodba, bi ga seveda franc. vlada raje odpovedala danes ali jutri. Toda v tem slučaju bo moral Combes preskrbeti si še vse drugačne dokaze in zahteve, predno se more kaj takega izvesti.

Položaj v Južni Afriki.

Odgovor angleškega kolonijalnega ministra Chamberlaina na zahteve burskih generalov je vznejevoljil ne samo te, marveč ves burski narod, posebno pa somišljenike bivšega predsednika Krügerja. Ta ter njegova oproda Leyds in Reitz, so bili že izpočetka proti potovanju burskih generalov v London ter jim silno zamerili ta korak. Nasprotno je pa burski narod sam z najboljšimi nadami pričakoval vspeha potovanja v London. Tembolj se pa sedaj čuti razočaranega in bo izvajal iz tega posledice. Nejevolja burskega naroda pa ne bo zadela le Angležev, marveč tudi burske voditelje same, ki so se tako naglo udali angleškim zahtevam povodom kapitulacije ter obljubovali svojim sorojakom vsemogoče koncesije od strani Anglije. Kaipada so sedaj Burom zavezane roke, a nejevolja bo rodila brezdvomno prej ali slej velike, Angležem neljube posledice.

Iz brzojavk.

Nagodba v nevarnosti. V dunajskih krogih se trdi, da ni prav nobene nade na izvedbo avstro-ogrške nagodbe. Pogajanja se vrše le radi tega, ker je to izrecna želja vladarjeva. — Odstop bana Khuen-Hedervarya. Iz Budimpešte se javlja, da je vest o demisiji hrvatskega bana neresnična. — Volitve v nižje-avstrijski deželni zbor se vrše, kakor poročajo dunajski listi, in sicer v kmečki skupini 28. oktob., v mestni 4. nov. in veleposestniški 11. nov. Volitveni razpis izide prihodnji teden. — Nemški državni zbor se snide v petih tednih. Dne 22. t. m. prične svoje delo iznova carinska komisija. Prične se drugo branje carinske predloge. — Položaj v Johannesburgu je skrajno žalosten. V mestu je vse polno brezposelnih delavcev, obenem pa vlada velika draginja. — Saski kralj Jurij obišče še letošnjo jesen našega cesarja na Dunaju. — Katoliški shod na Ogrskem se vrši od 15. do 18. okt. brčkone v Budimpešti. Pokroviteljstvo je prevzel kardinal Vaszary. — Proti ženski volivni pravici. Na kongresu delegatov angleških »trade

unions« v Londonu so s 110 proti 103 glasovom odklonili socialistički predlog glede volivne pravice žensk. Iz glasovanja se pa razvidi, da se neustrankarstvo vedno bolj umika soc. dem. struji. — Ravnatelj Löhning kandidat. Nemški centum pčšlje vpokojenega ravnatelja Löhninga kot poslanca v državni zbor. — Perzijski šah se poda jutri iz Pariza v Varšavo, kjer se udeleži ruskih vojaških vaj.

Slavnost blagoslovljenja zastave vojniškega in veteranskega društva.

Iz Kranjske gore 9. septembra.

Naša prelepa gorenjska dolina še ni videla tako lepe slavnosti, kakor se je vršila pretečeno nedeljo v Kranjski gori, ko se je blagoslovila nova zastava veteranskega društva. Bog nam je naklonil tako lepo vreme, da si boljše ne bi mogli želeči. Od blizu in daleč je prihitelo mnogo gostov. Veteranci so prišli iz Beljaka, St. Vida na Korškem, Feldkirchena, Rabla in Kamnika, požarne brambe iz Dovjega, Mojstrane in Rateč; najštevilnejše je bilo zastopano ljubljansko veteransko društvo, ki je prišlo s 45 člani z vrlim načelnikom g. Mihaličem na čelu. Čast jim za to, da so prihiteli v tolikem številu, da si je bila slavnost naznanjena šele v soboto pozno zvečer.

Kranjska gora je za ta dan oblekla slavnostno obleko. Vse hiše na glavni cesti so bile okrašene in postavljenih je bilo več slavolokov. Zjutraj ob petih je bila budnica. Priznati se mora, da je godba veteranskega društva tekom jednega leta zelo napredovala. Dasi je manjkalo nekaj najboljših močij, ki se mude pri vojaških vajah, je vendar godba cel dan dobro vršila svojo nalogo.

Pri vsprejemu vlakov ob devetih in desetih je občinstvo navdušeno pozdravljalo došle goste. Dvanajst parov v narodnih nošah oblečenih slovenskih deklet je pozdravilo na kolodvoru došlo zastopnico kumice blagorodno gospo Karolo Schitnikovo, soprogo voditelja okrajnega glavarstva v Radovljici. Kumstvo samo je pa blagovolila prevzeti v največje veselje vseh veterancev Njena Visokost preblagorodna gospa nadvojvodinja Elizabeta Marija kneginja Windischgrätz. Njeno zastopnico je na kolodvoru v izbranih besedah pozdravila gospodična Julija Hribar ter ji podala krasen šopek iz planinskih cvetic.

Cerkvena slavnost se je pričela ob polu enajstih. Zunaj pri kapelici ob železnici, kjer se še nikdar ni darovala sveta maša, bil je okusno napravljen oltar, na polju okoli kapelice pa so se razvrstila različna društva z osmerimi zastavami, za njimi pa na stotine ljudstva. Sveto mašo je daroval veleč. g. Ant. Žlogar ob asistenci dveh gospodov. Med sv. mašo je svirala domača godba.

Po svetem opraviu vršil se je blagoslov nove zastave. Zastavo, ki je vsem jako ugajala, naredile so šolske sestre v Trstu. Po svoji lepoti je vse druge zastave prekosila. Na eni strani je na belem svilenem polju slika sv. Jurija, narejena po kipu slavnega Fernkorna, ovita z rudečimi planinskimi cvetkami, z ravšjem. Okoli slike je napis: Vse za vero, dom, cesarja. Obkrožena je slika z belo-modro-rudečimi barvami. Na drugi strani je všit cesarski orel in okrašen s temno modrim encijanom in z napisom: Viribus unitis. Zastava je res umetniško delo. Po blagoslovu je imel veleč. g. A. Žlogar slavnostni govor. V navdušenih besedah je slikal zastavo kot angelja varuha veteranskega društva, razložil pomen zastave in njeno geslo: Vse za vero, dom, cesarja! Po slavnostnem govoru so zabila žeblje v zastavo vsa društva, najprej g. župnik, potem blagorodna gospa Karolina Schitnikova p. l. Reja in drugi vsak s primernim geslom. Nova zastava se je pobratila z drugimi. Za tem je pozdravil načelnik ljubljanskega veteranskega društva g. Mihalič novo društvo, načelnik domačega društva g. Al. Peterman pa je pozval k prisegi vse člane, da ostanejo zvesti novi zastavi. Potem so vsa društva z godbo na čelu defilirala pred zastopnico kumice, s čimur je bila slavnost blagoslovljenja končana.

Ob eni popoldan je bil banket v novem hotelu Razor, h kateremu so bili povabljeni častita duhovščina, načelniki vseh uradov in zastopniki tujih društev. Slavnosti se je udeležil tudi voditelj okrajnega glavarstva g. Schitnik v uradni uniformi. Gospod Mihalič je v lepih besedah napil Njegovemu Veličanstvu, preblagorodni gospej kumici kneginji Mariji Elizabeti Windischgrätz in njenemu očetu knezu Ernstu Windischgrätz. Vrstile so se navdušene napitnice.

Ob petih popoldan je fotograf Wenger iz Radovljice vso skupino fotografiral. Ko so se ob mraku društva poslavljala, je domača godba vse goste spremila do kolodvora, kjer smo se z navdušenimi »Živio« klici poslovili od slovenskih in nemških

tujih gostov. Zvečer ob 8. uri zažgal se je lep umetalen ogenj.

S slavnostjo so bili vsi popolnoma zadovoljni. Izborna je postregel gosp. Črne v svojem novem hotelu gostom, zato pa le vabimo, naj si ogledajo turisti naše kraje, od koder imajo krasne izlete na planine.

Konečno se moramo spomniti še našega slavnega birokratičnega aparata. Prošnja za dovoljenje blagoslova je bila vložena na vlado že l. a. n. s. k. o. l. e. t. o. meseca aprila. In vendar je preteklo celo leto, pa prošnja še ni bila rešena. Šele zadnji teden je prišel odlok od ministerstva, da se slavnost ne dovoli. Drugega ni preostajalo, kot da se je načelnik veteranskega društva gospod Al. Peterman sam peljal v torek na Dunaj k ministerskemu predsedniku. In res je prišlo dovoljenje brzojavno šele v soboto zvečer, dan pred slavnostjo. Da ni bilo mogoče vsa tuja društva pravočasno avizirati, to je jasno.

Energijski g. načelnika Petermana pa se imamo zahvaliti, da se je vključil raznim zaprekanam slavnosti le vršila. Opomnili smo pa to, da se vidi, kako so nekateri uradi počasni celo takrat, ko se gre za patrijotično slavnost.

Čast pa vsem domačim in tujim, ki so pri slavnosti pripomogli, da se je tako lepo izvršila, posebno tistim, ki bodo nesli po širnem svetu sloves o naših prekrasnih planinah!

Liberalna surovost.

Jesenice, 8. sept.

Dela pri predoru na Hrušici in v kamnelomu v Mirci ravno nad Jesenicami so privabila nemalo ljudi vsakovrstnih narodnosti in jezikov v našo dolino. Vseh skupaj mora biti čez 1500. Ker se veliko zida, ni čuda, da se ne manjka tudi liberalnih agentov, ki nadlegujejo najprej ljudi po zasebnih stanovanjih, nato pa prodajajo po gostilnah svoje neslanosti in surovosti. Liberalci je surov povsed, to skušamo tudi mi na Jesenicah, to skušajo tudi naši gostilničarji. Posebno lomi krč liberalce, da ne dobe v nčbeni naši gostilni liberalnega »Sl. Naroda«, zato pa zmirljajo in žalijo počtne ljudi, da najslabše vrste ljudje ne delajo hujše. »Deset ciganov ne spravi skupaj toliko surovosti, kakor en sam zagrozen liberalce«, rekel je po vsej pravici neki krčmar. In te svoje surovosti pošiljajo nato še v »Slov. Narod«, ki jih radostno sprejema in pošilja na to med liberalni svet. Dober tek njegovim »inteligentnim« bravcem!

Omenim le en zgled. Pred nekaj dnevi pride v dobroznan, počteno gostilno Frjanovo na Savi tak liberalce ter zahteva »Sl. N.«. Ker ga ne dobi, pravi: »Malo vredna taka gostilna, ki nima »Naroda«. Hišna gospodinja ga pa odločno zavrne: »Še menj vreden je tisti, ki splah po »Narodu« praša, počten človek ne bere takega lista«, na kar se začne liberalce hudovati in rotiti ter leti dalje v drugo gostilno, kjer isto tako surovo nastopi. Čez par dni 4. sept. pa prinese »Narod« notico z naslovom: »Zabita babnica«, kjer zmerja gospo Ferjanovo tako nedostojno in surovo, da naj se vsi suroviči le skrijejo. »Zabita ženska, ki v svoji brezmejni neumnosti prežveka, kar ji je natvezil kak tonzurirani pijanček«, »slaboglasna hiša, kjer se toči ponarejeno vino« i. t. d. To so psovke, s katerimi se liberalce maščuje radi tega, ker mu je gospa počteno povedala v obraz, kar je zaslužil. Na to pa pozivlje liberalce, naj se ogibljuje te »slaboglasno hišo« in naj odločneje nastopijo proti klerikalcem na Jesenicah in Savi.

Na to omenimo le to-le: Gospa Ferjanova in vsa njena hiša je tu na tako dobrem glasu, da ji sto takih zabavljic in surovosti ne more škodovati na dobrem imenu. Ako jo liberalni suroviči napadajo, ji je le v čast, počtne ljudje jo še toliko bolj cenijo. Odločnost velja! Ako »Narod« pozivlje liberalce, naj se ogibljuje Ferjanove hiše, pač ne bo nihče bolj vesel trenutkov, ko ne bo nobenega liberalca več k Ferjanu, kakor ravno Ferjanovi sami. To vedo na Jesenicah in Savi le predobro vsi trgovci in gostilničarji, da ni slabših plačnikov, kakor so ravno liberalci, ki vzamejo vse na »pufo« in če le morejo, vse odneso. Ferjanove knjige vedo o tem veliko povedati.

Liberalci, le zahtevajte po vseh gostilnah »Narod«, boste videli, koliko krčmarjev boste vjeli! Naši gostilničarji so praktični ljudje in vedo, ko bi bil »Narod« v hiši, da bi nčbenega počtenega človeka več notri ne bilo, ostali bi sami liberalci — in njihovi dolgovi. V pol leta bi moral vsak gostilničar lakote umreti, ko bi moral živeti od samih liberalcev. Koliko vas je pa liberalcev na Jesenicah in Savi? Ali ste že pozabili, kako grdo ste propadli pri državnih in deželni volitvah? Ko bi vas nekaj učiteljev ne držalo po konci, bi najbrže že ne bilo ne sluha ne duha o slovenskem liberalizmu na Jesenicah.

Liberalci le ponižno!

Torej bojkot Ferjanovi hiši od liberalcev! Prav, samo nasledni bodite! A nasled-

nosti pa liberalci ne poznajo. Ako se zopet kakemu zagrozenemu liberalcu skomine vzbude po Ferjanovih tisočakah, cziroma Ferjanovi hčeri s tisočaki vred, takrat bodo pa zopet liberalci kakor čmrliji šumeli okoli te od njih zdaj tolikanj napadane hiše, o takrat sladkomeh usta liberalnih snubačev, drugov in spremljevalcev ne bodo vpila »zabita babnica«, »slaboglasna hiša«, marveč kovali bodo hišo v deveta nebesa. A do slednost velja! Takrat, gospa Ferjanova, dajte liberalcu mesto tisočakov in hčere — mokro cunj, kajti liberalci so v bistvu vsi enaki, naj že pridejo vprašat po tisočakah ali pa po umazanem »Narodu«.

Zopet nemiri v Trstu.

Iz Trsta, 12. sept.

Včeraj zjutraj so popustili nekateri delavci na južni železnici delo in se sešli v svojih društvenih prostorih. Zahtevali so, naj oblast izpusti iz ječe vse zaprte demokratske odbornike in, ako ne bo storila tega oblast, zaprideti hočejo z agitacijo za generalni štrajh. Odbor demokratsko socialnega društva je šel na to na laški — magistrat, kjer je prosil županovega namestnika Ras-covicha, naj magistrat ukrene vse potrebno, da preneha izhajati »Il Sole«. Precečen take naloge, tekkel je bivši garibaldinec Ras-covich, (Sole ga nazivlje: »Garibaldin de le tece« t. j.: Garibaldinec loncev, ker rad obiskuje krčme) na namestništvo in prosil dvornega svetnika Schwarza, naj izžene Camberja in naj ustavi izdajanje lista »Il Sole«.

Zavesa je padla. Tesna zveza demokratov z gospodujočo iredentovsko gospodo je vsem jasna. Mednarodni demokratje so v zvezi z mogočnimi laškimi gospodi iredentovci. Skupno rijejo sedaj proti listu »Il Sole«, skupno hočejo prirediti demonstracijo. »Piccolo«, »Gazzettino«, »Lavoratore« nastopili so složno, kakor bratje. S pestjo hočejo odgovorjati na razna očitjanja, katera jim je vrgel »Il Sole« v obraz.

»Il Sole« zahteva od demokratov, naj mu odgovorijo na sledeča vprašanja:

»Je-li res, da ni bil radi dogodkov meseca februarja za ponesrečene družine nabrani denar porabljen za te družine? Je-li res, da se že sedem mesecev nič ne ve o tem denarju? Je-li res, da so se s tem demokratje storili krivi sleparstva? Kje so ti denarji? Koliko jih je? Ven z računi! Je-li res, da od veselice, ki vam je prinesla 7100 goldinarjev čistega dobička, niste dali računov radi sleparstva, ki je posušilo ta znesek? Je-li res, ko bi moralo biti v društveni blagajni več tisoč goldinarjev, da ste bili vi prisiljeni vzeti od milijonarja Dreherja 1000 gld. na posodo? Je-li res, da vas je milijonar Dreher kupil z enim tisočkom, da ste prodajali njegovo pivo? Je-li res, da ves odbor, izvenzmi dveh, izkorišča stranko s tem, da si pusti izplačevati plačo, nagrade in odškodnino za potovanja? Je-li res, da uredniku lista »Lavoratore«, ki je že tako preveč plačan, ker nič ne dela in tudi ne zna delati, ste vi posodili iz društvene blagajne 600 kron? Je-li res, da ste mu vi po višali plačo na mesec prav za toliko, kolikor so znašali obroki, katere bi bil moral mesečno plačevati? Je ali ni to sleparija? Veste vi, koliko znoja stane onih 600 kron počtenih delavcev? Je-li res, da je vaš sodrug Borri obdržal si za se naročnine na list »Lavoratore«? Je-li res, da ste ga odstranili, ko smo mi prinesli to v javnost? Je-li res, da ste vrgli skozi vrata onega sodruga, ki vam je očital sleparstvo z onimi 600 kronami? Je-li res, da so v odboru bivši tatovi, bivši vohuni, bivši sleparji, katerih imena smo pripravljali objaviti? Je-li res, da izkorišča predsednik soc. dem. Pittoni postrežnice v bolnišnici s tem, da si plačevati od vsake po eno krono z obljubo, da jim bo povišana mezda? Je-li res, da so prostori soc. dem. društva spremenjeni v krčmo, kjer prepevajo pozno v noč brez ozira na bolnike v bližnji bolnišnici?»

»Dokažite«, pravi »Sole«, da niste tatovi in sleparji in odgovorite.

No, pesti soc. demokratje v družbi z iredentovsko naj odgovorjajo. Tako so si mislili razkrinkani. Včeraj je bilo vse vojaštvo konsignirano.

Zaprli so zopet včeraj dva sodruga, izmed katerih je eden tajnik demokrat. društva, ker sta se udeležila one znamenite seje, v kateri je bil sklenjen odgovor s pestjo na zgorenja vprašanja.

Policijski ravnatelj dvorni svetnik Bus-sich je včeraj poklical k sebi ves odbor soc. dem. društva, kolikor ga ni v ječi. Kaj so govorili, ni še znano. Že več časa širi se po mestu govorica, da plačujejo gospodujoča židovska stranka demokratom najemščino za društvene prostore. Morda pride sedaj tudi to na dan?

Včeraj so hudo agitirali po vseh delavnicah, da bi bili delavci pustili delo. Do sedaj je storilo to le kakih 700 delavcev. Muni-cipalna delegacija poslala je prvega podpredsednika Ras-covicha na državno pravdni-

štvo, naj izpusti zaprte delavce. Brzojavili so tudi Körberju. Tudi Hortis je brzojavil Körberju. »Piccolo« bi zelo rad videl, da bi prišlo do generalnega štrajka.

Tedenski koledar.

Nedelja, 14. septembra: 17. pobink.; Povišanje sv. Križa; evang.: O največji zapovedi. Mat. 22. — Ponedeljek, 15. sept.: Nikomed m. — Torek, 16. sept.: Kornelij in Ciprijan mm. — Sreda, 17. sept.: Rane sv. Frančiška. Kvatre. — Četrtek, 18. septembra: Jožef Kupert. — Petek, 19. sept.: Januarij škof. — Sobota, 20. sept.: Evstahij in dr. mm. — Solnce izide 20. sept. ob 5. uri 50 min., zaide pa ob 5. uri 55 min. — Lunin spremin: Ščip 17. sept. ob 7. uri 21 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo, 14. sept.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Missa »O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria!« zl. dr. Janez Benz, graduale »Benedicta et venerabilis« Jožef Krejči, cfortorij »Ave Maria« Anton Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Maša »Salve Regina« v D-dur zl. G. E. Stehle, graduale »Benedicta et venerabilis« zl. Ant. Foerster, cfortorij »Ave Maria« zl. J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani 13. septembra.

Tržaški Slovenci se pripravljajo za shod v nedeljo ob 4. uri popoldne pri Sv. Jakobu. Na ta dan odpadejo vse veselice slovenske v mestu in tržaški okolici. Zanimanje je splošno. 9000 slovenskih otrok nima v Trstu srednjih šol, 5360 tržaških slovenskih otrok nima ljudskih šol! Ni-li to najboljši dokaz, kake pravice uživajo tržaški Slovenci? Na eni strani deli jim pravice slavna vlada, na drugi strani pa preslavni laški magistrat. V svečanem nastopu hočejo Tržačanje v nedeljo pokazati, da si ne pustijo več krasti svojih otrok od nikogar. Tudi slovenski otrok mora smeti v šoli Boga moliti v materinem jeziku v naši Avstriji!

Prememba v vodstvu semenišča. Danes je mil. gospod stolni prošt, prelat dr. Janez Kulavica, zapustil ljubljansko bogoslovno semenišče, kjer je neumorno in skrbno deloval celih 18 let. Bil je pravi duševni oče in voditelj stoterim slovenskim duhovnikom, ki se ga bodo gotovo vedno hvaležno spominjali. Zaslužnemu milostnemu gospodu proštu želimo še mnogo in mnogo let, njegovemu nasledniku na tem velevažnem mestu pa isto lepe vsphe pri vzgoji duhovnih pastirjev. Za naslednika je določen veleč. gospod profesor dr. Jos. Lesar dosednji večletni vodja deškega semenišča v Alojzijevišču. Vodstvo v Alojzijevišču prevzame č. g. dr. Jos. Gruden.

Dr. Tavčar in baron Hein sta debela prijatelja — sev Tavčar nekoliko bolj kot Hein — osobito zdaj, ko tičita vsled v zadnjem deželnem zboru začetih nerodnosti v eni in isti šlamastiki in eden kakor drugi ven ne more. Zato si mej seboj roke umivata. Tavčar skrbi za častna meščanstva Heinova in za zastave po liberalnih gnjezdih, kadar se Hein kje prikaže. Ni čuda, da se mora Hein s svoje strani hvaležnega izkazati. In to je temeljito in v občno radost poskrbel v svojem organu »Laibacher Zeitg.«. Le tam, v številki z dne 9. septembra, najdeš poročilo o Frančičevi pravdi. V očitno žalost uradne »Laibacherice« je dr. Tavčar s svojim zagovorom pogorel. Frančič je obsojen na vislice. Tu je treba pomoči — za Tavčarja. In res uradni list stopil je iz svoje rezerve in imenu Tavčarja »einer der besten und schneidigsten Barreauredner des Landes.« Zakaj pa ni še nikdar povedala, kdo da so drugi »besten Barreauredner des Landes?« — Pripomniti moramo, da je k zadnji obravnavi proti »Slovencu« prišel tudi »ta najboljši govornik«, on je pa molčal ves čas in samo svojo osebo kazal obtožencem, sodnemu dvoru in porotnikom. To pot je govoril samo z — očmi. — Res zanimivo: Zadnjič je naš uradni list delal reklamo za protestantovsko pridigo v Kočevju — sedaj pa za dr. Tavčarja. Prihodnjič utegne priti g. Malovrh na vrsto.

Ljubljansko delavstvo za slovenske šole v Trstu. Na manifestacijskem shodu ljubljanskega delavstva za tržaške slo-

venske šole, ki se vrši v nedeljo dne 28. t. m., bo govoril o žalostnih tržaških šolskih razmerah državni poslanec gospod dr. Ign. Žitnik.

Pogreb Ivana Nabergoja se je včeraj na Proseku izvršil jako sijajno. Dasi je bil delavnik, vendar je prihitelo na stotine domačinov, iz Trsta in okolice mnogo znancev in prijateljev pokojnikovih, da mu izkažejo zadnjo čast. Bilo je navzočih več slovenskih tržaških deželnih poslancev, izmed državnih poslancev so bili pri pogrebu Povše, opincič, Ferjančič in Žitnik. Tržaški zastop in namestništvo nista poslala nobenega zastopnika, kar pa ni čudno z ozirom na tržaške razmere. S hiš je vihralo mnogo zastav, domače pevsko društvo »Hajdrih« je pred hišo, v cerkvi in na pokopališču zapelo tri žalostinke, Sorodniki in prijatelji so položili na krsto mnogo krasnih vencev. Nad grobom je govoril predsednik političnega društva »Edinost«, gospod Mandić, ki je proslavljal pokojnika kot vzornega, neustrašenega in vztrajnega boritelja za tržaške Slovence. Govoril je tudi dr. Ferjančič kot večletni njegov tovariš v drž. zboru. — Naj v miru počiva vrli pokojnik!

Umeščena sta bila včeraj čast. gosp. Gothard Rott, župnik v Stari cerkvi, na župnijo Zagorje ob Savi, in č. g. Josip Eppich, kapelan v Kočevju, na župnijo Stara cerkev na Kočevskem.

Naš manifestacijski shod dne 12. oktobra v Ljubljani bo v sredini Ljubljane na velikem bivšem Piklovem posestvu za Frančiškansko cerkvijo in novo Miklošičevo cesto. Prostor bo primerno okrašen. Skrb liberalcev, da ne bomo imeli prostora, je s tem odpravljena. Somišljeniki, dne 12. oktobra v Ljubljano, da povzdignemo glasno svoj glas za pravice ljudstva. Razvite povsod najboljše agitacijo!

»Narod« in porotna sodba. Poročilo »Narodovo« o porotni obravnavi proti »Slovencu« je jako klavarno. Prinesel je pač obtožnico, a o obravnavi ne ve povedati skoro nič. Posebno od dr. Brejca ponudeni dokaz resnice je »Narod« popolnoma izpustil. Ali ni to umljivo? Sploh je obsodba »Slovenca« dosegla ravno nasprotni uspeh, nego so ga pričakovali gotovi ljudje. Vse se vprašuje: Zakaj je odklanjal tožitelj dokaz resnice? Zakaj so se priče zavrnilo? Za sedaj čakamo, kak uspeh bo imela ničnostna pri-tolžba.

Pozor! Po deželi hodi neki človek z duhovniškim kolarjem in berači okoli ljudi. Kdo je ta nesrečnej, si vsakdo lahko misli. Da nosi duhovno obleko, nima nobene pravice. Ko bi kdo drugi počenjal take stvari, bi ga posvetna oblast že davno spravila na varen prostor. Tako ga pa pustite hoditi okoli z duhovskim kolarjem in njegovih dejanj ne zasledujejo. Zakaj tako? Ali je zadaj kak poseben namen? Opozarjamo tudi na izjavo Salezijancev, da niso nikogar pooblastili pobirati brez njihovih izkazov zanje denar po deželi.

Našim društvom! Na zadnjem shodu dne 7. in 8. septembra so se predložila uzorna pravila in uzorne tiskovine za katol. izobraževalna društva. Vsem tistim, ki nameravajo ustanoviti izobraževalno društvo, ali ki mislijo že obstoječa društva preurediti, priporočamo ta pravila in tiskovine. Pravila, tiskana na celi poli in prirejena tako, da jih je treba samo podpisati in kolekovati, se dobivajo po 8 h izvod. Naročujejo naj se vsaj v 10 izvodih. Tiskovine za knjigovodstvo se dob v sledečih obrazcih: I. Za tajništva: 1. opravljeni zapisniki; 2. imenik članov; 3. zapisnik sej in občnih zborov (to ni posebej prirejena tiskovina, ampak naveden črtan papir). II. Za blagajnika: 1. Blagajniški dnevnik; 2. zapisnik uplačane članarine (z abecedo). III. Za knjižničarja: 1. zaporedni zapisnik knjig; 2. abecedni zapisnik knjig. Posamezne pole se dobivajo v Katoliški tiskarni po 4 h. — Vendar svetujemo, naj se knjige naroče vezane v debelosti, ki je za dejansko potrebo že proračunana; in sicer za tajnika z vsemi tremi obrazci skupaj vezana ena knjiga, ravno tako za blagajnika in knjižni-

čarja. Ljubljanski bukovez Fr. Breskvar je oskrbel za te tri knjige prav primerno vezavo in se dobivajo pri njem: Blagajnikova knjiga za 3 gl. 70 kr. (7 K 40 h), tajnikova za 3 gl. (6 K) in knjižničarjeva za 2 gl. 70 kr. (5 K 40 h). Poština tu ni vračunana.

Poročilo o shodu nepolitiških društev prinese 4. in 5. snopič »knjižnice slov. kršč. soc. zveze«, ki izide skupno obenem s sklepom dr. Schweitzerjevega društvenega zakona koncem meseca septembra ali v začetku oktobra. Poročilo bo obsegalo vse referate v celoti. Že sedaj opozarjamo vsa društva, naj se naroče na knjižnico, ki stane do novega leta (8 snopičev) samo 2 K 40 h. Naročnina se pošilja pod naslovom: Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

Koledar katoliškega tiskovnega društva za l. 1903. je dotiskan. Ko tudi knjigovoznica dovrši svoje delo, razpošlje se lepa knjižica brezplačno in franko vsem društvom, izvzemši one, ki že več let niso doposlali udnine. Brezplačno prejmo »Koledar« tudi vsi, ki bi vnovič pristopili »katoliškemu tiskovnemu društvu«; neudom pa stane knjiga v »katol. bukvarni« 2-30 K.

Štajerske novice. Ponesrečil se je 5. t. m. v mariborski tovarni južne železnice delavec Šurc. Odskočil je namreč pri sekaniu bakra košček ter mu zletel v oko, katero je popolnoma izteklo. — Mariborske porotne obravnave so se začele 9. t. m. V petek je stal pred porotniki 29letni železniški delavec Jožef Winkler, rojen v Majšpergu. Obtožen je, da je tepel v noči 19. jan. t. l. v Mariboru Štefana Trunčiča ter ga potem sunil v Dravo, kjer je utonil. Kajti od tiste noči ni o Trunčiču ne sluha ne duha. Obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe. — Zavoljo tatvine je bila obsojena 41letna Margareta Zidar iz Hoč pri Mariboru od graškega sodišča na 13 mesecev ječe, in se je postavila pod policijsko nadzorstvo. — Kamenje je nekdo metel v brzovlak 31. min. mes. pri Moškajncih. Strl je eno šipo. Hudoobneža se niso našli, čeravno ga orožniki pridno iščejo. — Skolesa je padel ptujski geometer g. R. Jenko tako nesrečno, da si je zlomil kost v kočki. — Ogenj. V ponedeljek dne 8. avg. ob 1 uri popoldan začelo je v Skofji vasi goreti. Pogorel je kozolec kmeta Pesan-a, ki je bil poln krme. Požarni brambi iz Vojnika, katera je prihitela hitro na pomoč, gre hvala, da se ni ogenj na blizo stoječe s slamo krite hiše razširil. — Pasji kontumac zapovedan je v Ptuj od 2. t. m. — Ukradel je v Ptuj čevljarški pomočnik Alojzij Krivec svojemu mojstru Mihaelu Rojko različno orodje ter ga zastavil. Baje je to storil iz stare navade. Dobil je prosto stanovanje pri okr. sodnji. — Utopil se je pri kopanju 7letni deček R. Geršek v Ložnici pri tovarni v Gotovljah. — Cerkev pogorela. V Žetalah pri Rogatcu je strela užgala cerkev sv. Mohorja in Fortunata. — Novo katol. bralno društvo so ustanovili pri Sv. Juriju ob juž. želez. Ustanovni shod bo 28. t. m.

Ustanove za učence na kmetijski šoli. Deželni odbor kranjski razpisuje sedem deželnih ustanov za prihodnje šolsko leto 1902/3., za sinove kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja in so z dobrim vspehom dovršili ljudsko šolo — kateri bi hoteli vstopiti v kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu skmetijstvom, vino in sadjerejo pečali. Samo ob sebi je umevno, da se vsprejemajo tudi plačujoči učenci in eksternisti.

Gibanje mej strojarskimi pomočniki. Strojarski pomočniki na Mirnem pri Gorici predložili so svojim mojstrom spomenico, v kateri zahtevajo: 1. Skrajšanje delavnega časa na 10 ur. 2. Zvišanje plače za 60%; najmanjša plača sme znašati 12 K na teden. 3. Samo izučeni delavci se smejo sprejeti kot strojarski pomočniki. 4. Vsako akordno delo odpade. 5. Za delo čez uro se ima plačati 60 vin. od ure. 6. Upeljava vseh zakonito predpisanih varstvenih uprav. Go-

veri se, da ako odgovora tekom 8 dni ne bo, da stopijo v stavko.

Iredentovski odbor v Rimu za -- **Trst in Istro** se je zopet sestavil. Nekaj let ta odbor ni javno deloval, sedaj pa hoče podvojiti svoje iredentovsko rovanje proti Avstriji.

Potres so čutili 11. t. m. na Reki.

Socialni demokratje in gorilski Tuma. V nedeljo in ponedeljek, torej minula dva praznika, so imeli socialni demokratje v Gorici v Dreherjevem hotelu svoj shod, ki se je vršil v slovenskem in italijanskem jeziku. Prišel je Kopač iz Trsta in pogreval že stare fraze, kakršne smo vajeni slišati iz ust prijateljev židovskih kapitalistov. Kopač je šel tudi v Miren, kjer je čevljarška zadruga in kamnoseška; a v ponedeljek popoldne zaneslo ga je tudi v bližnji Solkan, kjer so mizarji napredne mizarške zadruge. V Solkan pa je prišel tudi dr. Tuma in na tem shodu se je pred očmi delavstva zgodilo čudo, da sta si dva »zagovornika delavstva« segla v lase. Kopač je delavce prepričeval, da se jim silno slabo godi in da bi moralo biti bolje. Nato pa se je vzdignil dr. Tuma — ustanovitelj »zadruga« — ter pobijal Kopačeve trditve. Dr. Tuma je zagotavljal delavce, da bi oni, ako bi v ponedeljek delali in ne pili, lahko hiše zidali, in nekateri so mu pritrdili. Kopač se je s svojo proletarsko teorijo nasproti zagovorniku kapitalizma in delavstva, dr. Tumi, tako zameril, da so mu grozili, da ga vržejo v Sočo, ako hitro ne odnese pete — in odnesel jih je! Je pač zanimivo, da se srečata tako dva »osrečevalca« delavskega stanu, eden, ki očitno zagovarja židovski kapitalizem, in drugi, ki dela zanj pod firmo — proletarijata! No, delavci bi prav storili, ako bi odslovili oba.

Tržaške novice. Los von Rom v Trstu. 7. t. m. prestopilo je v Trstu 7 oseb iz katoliške vere v protestantsko in sicer radi agitacije »Los von Rom«. — »Südmark« v Trstu. Na zadnjem občenem zboru »Südmark« se je sklenilo, da bo njen prihodnji občni zbor v Trstu. — Letos je bil tam občni zbor »Lege«, drugo leto pa »Südmark«. Uboga ta slovenska zemlja, kako se že šopirijo na njej tujci! — O ranjki Nabrgoju ne more tržaški žid niti ob smrti molčati, da bi ne hujškal laškega meščanstva proti slovenskim okoličanom. No, naj le bodo Lah ponosni na njih dvestoletno kulturo, ako se pa niso še toliko naučili, da pred veličastjo smrti ponehajo strasti strank! — 68.000 kroninkasa je imel tržaški električni tramvaj letos meseca junija. — Niti ob odprtem grobu. »Il Piccolo« piše: »Delovanje Nabrgojevo je bilo tako, da ga ne morejo spoštovati kakor nasprotnika niti ob odprtem grobu. — Laški otroški vrtec, ki se spremeni s časom v laško ljudsko šolo, odprl je tržaški magistrat pri Sv. Ivanu pri Trstu, v čisto slovenskem okraju. Sv. Ivan je bil od nekdanj najzavednejši okraj v tržaški okolici; nastop Svetoivančanov ob volitvah je bil vselej tako veličasten, da so si priborili častni naslov »nepremagljiva svetoivanska narodna trdnjava«. In sedaj je tržaški magistrat v tako slovenskem kraju sezidal krasno poslopje, kjer bo za letos šolski vrtec, drugo leto prvi razred ljudske laške šole itd. V tem otroškem vrtu dobivali bodo otročiči tudi hrano brezplačno. Z novci slovenskih davkoplačevalcev vzgajal bo tržaški magistrat Svetoivančanom svoje nasprotnike. Takemu delovanju tržaškega magistrata ni mogoče drugače nasprotovati, nego ustanoviti v Trstu slovenske ljudske in srednje šole. Ko bi vsi Svetoivančani storili svojo dolžnost, bil bi laški vrtec gotovo prazen, a najbrže bo vse tako, kakor je povedano že v prvi vrsti. — Grof Guesa je šel v ponedeljek na daljši dopust. Čemu ni počakal, da bi bil videl, koliko je v Trstu slovenskih starišev, ki hočejo imeti v Trstu slovenske ljudske in srednje šole, tudi ko bi jim jih morala dati c. kr. preslavna vlada — pa ne še laška?

Čuden slučaj. Predvčeraj bile so razobešene na vseh državnih poslopih zastave s črnim trakom na pol droga radi smrti pok. cesarice. Tudi iz slovenskih društev so žalostno plapolale trobojnice s črnimi trakovi vsled smrti od cesarja odlikovanega

moža viteza Nabrgoja, katerega so Lahitako smrtno sovražili, da ne morejo svojega smrtnega sovraštva skriti niti sedaj, ko jim vendar ne more več nasprotovati. L. 1897 padel je Nabrgoj, ker ga je vrgel takratni zistem, na čelu mu Rinaldini v zvezi z Lahi in laskimi podaniki. L. 1898 padla je naša cesarica pod bodalom Laha Luchenija. L. 1902 dne 10. sept. vihrale so zastave s črnimi trakovi.

Slovenski lepaki so po mestu, na katerih pozivlje polit. dr. »Edinost« slovenske stariše na shod v nedeljo popoldne ob 4. uri k Sv. Jakobu radi slov. tržaškega šol. vprašanja.

Tržaški Slovenci hočejo jutri popoldne ob 4 uri na vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu javno dokazati, da še živi čvrst slovanski rod ob Adriji, da še stoji hrabra in neustrašena straža na braniku prastare svoje rodne zemlje proti dušmaninom, ki zasajajo svoje grabežljive kremplje v živo telo naroda slovenskega in države same. Pred vso javnostjo hočejo ozi-gosati neznosne razmere, v katerih morajo živeti cesarju in državi zvesti državljani, izročeni na milost in nemilost oholim nasprotnikom. Za slovensko mladino zahtevajo slovenskih šol že leta in leta, ravno-pravnost hočejo s sodeželani drugih narodnostij. Pravico zahtevajo, katero jim odreka gospodujoča, večinoma priseljena klika. — Merodajnim krogom morajo iznova klicati v spomin, da so in hočejo ostati v Avstriji, toda kot ravnopravni sosesčani. V duhu bodemo jutri zbrani s slovenskimi trpinimi, ko bodo glasno in jasno zahtevali ljudstvu pravico in izobrazbo. Naprej slovenska straža v boju za sveto pravdo!

Rokovnjači v Stari Loki Zelo nas je osupnilo, da je ta igra, katera se je igrala dne 7. septembra in se naslednji dan ponavljala, tako izvrstno izpadla. Igralci-diletantje nastopili so namreč v tej igri prvi-krat javno ter so svoje vloge častno rešili, kar se je posebno čuditi, ker so večinoma kmetkega stanu in so si spanju odtrgali čas za skušnje. Posebno pohvalo pa zaslu-ži igralke; tujci kar verovati niso mogli, da so to kmetke dekle. O vsakej se lahko reče, da se je popolnoma umislila v svojo ulogo, in tudi gosposka soba jim ni delala nikakih preglavic. Videlo se je, da so ti igralci zmožni vprizoriti kakersnosibodi igro in pričakujemo od njih, da se nam, če že ne prej, saj čez leto dni nudi zopet priložnost, obhodovali njih dovršeno igranje. — Pri tej priložnosti se tudi izreče zahvala za prostor in sploh za ves trud gosp. nadsvet-niku K. pl. Strablu, kojega požrtvovalnost za Staro Loko je splošno znana. Ne smemo pa pozabiti cenjene rodbine Šinkove, katera se ni ustrašila ne stroškov ne truda in zelo pripomogla, da se je igra tako izvrstno ob-nesla. Pričakovati je, da veselje in navdu-šenost za tako dobro stvar ne bo zaspala. Igralcem pa bodi plačilo dober vspeh igre in zavest, da je vsak izmed njih nekaj pri-pomogel k izobrazbi ljudstva.

Starinoslovstvo. V Javorju pri Bes-nici odkriva prazgodovinske grobe po naro-čilu centralne komisije za zgodovinske spo-menike starinoslovec g. Jernej Pečnik. Zadnji čas je g. Pečnik v družbi ravnatelja dvornega muzeja in dr. Tolta preiskal hribe od Ljubljane proti Radečam. Izkopali so na Rojpi pri Moravčah v enem dnevu 29 dobro ohranjenih popolnih okostij iz časa prvih Slovanov, več lončenih posod, uhanov in še več drugih okraskov. Tudi na Čatežu so iz-kopali v neki hosti pod velikimi starimi dre-vesi 19 grobov. Pri dveh ženskih so dobili znamenite okrasko. Tudi mnogo fibul, obro-čev in drugih stvari so izkopali.

Življenje zavarovalo si je leta 1901 pri poštni hranilnici na Angleškem, kakor piše nam došlo poročilo, 920 oseb za 44.296 L proti 677 za 35.512 L iz l. 1900.

O napadu na urednika lista »Il Sole v Trstu« je preiskava marsikaj zani-mivega dognala. Iz podatkov dotične preis-kave sledi: Glavni urednik lista »Il Sole« stanuje prav v isti hiši, kjer je tiskarna tega lista. Ko je hotel iti v soboto ob 12:45 po polnoči iz uredništva, ki je tudi v tiskarni, v svoje stanovanje, napadla sta ga zavrtno dva človeka. Urednik, z imenom Cuttin, za-gnal je na ves glas krik: »Na pomoč«, na kar je pritekel iz tiskarne korektor z revol-

verjem in izpustil dva strela, na kar je je-den napadovalec zbežal po stopnicah, drugi pa skozi vrata na ulico. Strel je privabil stražo, ki so aretirale enega, ki je že zbežal po stopnicah. Na policiji so izvedeli, da se imenuje ta po stopnicah v gorenje nadstropje pobegli napadovalec Dobrilla in da je demo-kratski socialist. Ovdal je na policiji tudi svojega sodruga R. Petronio. Izjavil je, da sta prišla s posebnim ključem v vežo, ko je vratar ugasnil plin in da sta čakala od 11:15 ure v temi na Cuttina. Ker »Il Sole« že nekaj časa prav hudo napada odbornike de-mokratske stranke in jim s številskimi do-kazuji, da krađejo od ubogih delavcev težko zaslužene groše in jih navadno nazivlje z besedo »tatovi«, sklepa iz tega »Il Sole«, da je ta napad z vsem tem v zvezi. V go-botni številki se je glasilo demokratov zelo hudo zagnalo v lastnika lista »Il Sole« Cam-berja. Reklo mu je, da Camber ni niti vre-den, da bi ga sprejeli v kako ječo itl.

Ukor je dobil od laškega minister-stva za notranje posle rimski dopisnik »Ber-liner Tagblatt-a«, Nemeč dr. Barth, ker ni preveč laskavo poročal o Italiji in ker ni preveč hvalil laških prostovoljcev v zadnji grško turški vojski. Mi gotovo nočemo hva-liti laškega ministarstva, pač pa bi radi pri-merjali delovanje laške vlade z avstrijsko. Pri vseh laških listih na Primorskem so v uredništvih sotrudniki laški podaniki. Ti la-ški podaniki napadajo dan za dnem Slované, zavijajo resnico in si izmišljajo stvari, s ka-terimi širijo srd med laškim ljudstvom proti mirnim slovenskim podanikom; kar je av-strijskega, vse to je tem ljubim laškim go-stom zoprno — njih ideal je Italija, za Ita-lijo navdušujejo laško ljudstvo. In vendar nismo še nikdar in nikjer slišali, da bi se bilo naše ministarstvo toliko ojunalo in bi bilo reklo tem laškim podanikom, da tako ne smejo delati.

Okradena stolna cerkev. V Vidmu so okradli tatovi stolno cerkev. Sodijo, da so odnesli vrednosti 5000 lir.

Dekliška nemika šola v Celju se s prihodnjim šolskim letom razširi; odpreta se še 6. in 7. razred. Kaj pa slovenska?

Vladni uradniki v službi »Süd-marke«. Vodstvo društva »Südmark« je poklicalo v odbor ravnatelja mariborskega preskuševališča.

Za čebelarje. Čebelarški tečaj se vrši 6., 7. in 8. oktobra t. l. v Šmarju pri Jelšah.

Kje smo? Za bodoče šolsko leto raz-pisuje se ustanova iz zaklada Ester Bene-dettina Kohen-Favo z letnimi 495:60 K za ubogega tržaškega dijaka za časa šol-lanja na katerikoli univerzi v Italiji. Prošaje naj se predložijo pri tržaškem magistratu. Koliko nam še manjka? Ali je Trst za res v Italiji?

Vojaki v Trstu. Poroča se nam, da konsigniranje vojakov v Trst ne velja toliko onim 700 stavkujočim delavcem, ampak da se izvestni krogi bojé jutrišnjega slovenskega shoda za sloven-ske šole v Trstu. Tržaški Slovenci že leta in leta čakajo, da dobé potrebne šole. Dajte tržaškim Slovence m pravice!

Iz Maribora Nemško žensko učite-ljišče v Mariboru se otvori dne 1. oktobra.

Iz Kranja Umrl je tu 9. t. m. dela-vec Franc Bedina, doma iz Senčurja. Našli so ga v »Jahačevem« hlevu. Umrl je vsled notranjih poškodb, povozil ga je nek voz-nik. Sploh je bil pokojni velik prijatelj žganja.

Sv. Ivan na Humu pri Ormožu. Kmalu po polnoči od 6. na 7. t. mes. tre-sčilo je tukaj v mežnarijo, last križnikov, kjer je bila prej šola od leta 1825 do 1885, in hipoma je bilo vse veliko poslopje v ognju. Začetkoma ni bilo ljudi na pomoč in radi manjkajoče vode je cerkovnik komaj sebi in svojim rešil golo življenje. Pogorelo je poslopje z lepo tiskalnico, s stroji, hlevi, nekaj živine in sosedni dve vinski kleti. Re-šilo se je vino v pivnici, ena krava in ne-kaj malenkosti. Gorelo je do ranega jutra in so tudi močno poškodovani vinogradi okrog pogorišča. Zarano so gasilci iz or-moške okolice in Ormoža prišli z brizgalni-cama na hrib, da so pogasili ogenj in se isti ni dalje razširil. V nevarnosti je bila nova šola in še več bližnjih stavb. Ljudje

in vozniki so pridno pomagali, posebno se morata pohvaliti dva c. kr. orožnika iz Ormoža. Ubogi cerkvenik, kateremu je vse imetje pogorelo, je silno potreben pomoči. Bog nas varuj nadalje enakih nesreč!

Laška šola v Opčinah. Iredentovski »Indipendente« pozivlje tržaški magistrat, naj ustanovi laške šole tudi v gorenji okolici in sicer naj prične na Opčinah. In kako naj nas ne potujčijo, če nam ustanavlja c. kr. vlada laške šole, laški magistrat pa laške tudi tam, kjer bi morale biti samo slovenske? Koliko časa bodo še trajale take razmere?

Za župana v Bovcu na mesto umrlega Matije Jonko je bil izvoljen g. Šulin, urar v Bovcu. Dasi se je nagibal k naprednjakom, je vendar zmeren človek in ne tak, kakoršne bi vse župane hotela »Soča« in njen duševni oče. Šulin je bil izvoljen proti znanemu trgovcu Strausgiltu.

Koroške novice. Duhovskih vaj v celovškem Marijanišču se je udeležilo 55 duhovnikov. Vodil jih je dominikanec, č. o. Viljem Grisseman. — Za začasnega kateheta na celovških mestnih šolah je imenovan mestni kaplan gosp. Al. Schader. — V pokoj je stopil nadučitelj L. Dovžan v Čačah. — Prestavljeni so: učitelj N. Rainer v Vetrinju za meščanskega učitelja v St. Vid; nadučitelj E. Jevnikar v Vovbrah za nadučitelja v Melvičah; učiteljica Pavla pl. Laschan iz St. Pavla v Labod. — Razpisana so dela za preložitev državne ceste na Jezerskem Vrh. Ponudbe do 20. sept. — V stalni pokoj je stopil profesor na celovški c. kr. gimnaziji, g. dr. Hann. Tem povodom je dobil naslov c. kr. vladnega svetovalca. — Cesar je podaril strelcem v Železni Kapli 120 K. — Gorelo je dne 25. avg. v Svincu pri Orehovniku Škode je 30.000 K. — Umrlo je v Celovcu 104letna Kat. Glančnik. Do zadnjega je bila primeroma prav zdrava in krepka. — Blizu Beljaka se je dne 5. t. m. ob 3.13 letni železniški delavec M. Ferlič, pristojen v St. Štefan ob Zili. Uzrok: laganje.

Laške zahteve. Židovski list tržaški je že prišel na dan z laškimi zahtevami, katerih naj bi se držal novi škof, če hoče, da ga bodo spoštovali tržaški židje in laški duhovniki. Kaj hoče torej Lah? Čitajmo: Ker je v tržaško koperski škofiji vse preveč Slovencev, ker naši ljudje še vedno polnijo cerkve in molijo Boga v materinem jeziku, je to laškimi duhovnikom in ž njimi združenim židom odveč, je to proti cerkveni disciplini, je to motenje javnega miru. Ker slovenski duhovniki ne propovedujejo še laški slovenskim ovčicam, so radi tega prižnice le za politične agitacije in za razsipanje srda proti laški narodnosti. Ker ne čitajo še laškega evangelija, trdijo, da čitajo duhovniki hrvatsko narodno pravo pred altarjem. Ker v pisarnah rabijo naši duhovniki slovenski jezik, radi tega so te pisarne agencije družb iz Zagreba, Ljubljane in iz Moskve, in ker imamo Slovenci še slovenska imena, to je tudi krivda naših slovenskih duhovnikov, ker oni so pohrvatili tukajšnje ljudstvo itd. itd. Pa naj reče kdo, da niso — skromni?

Pomiloščena morilka. Helena Rajk, ki je bila pred novomeškimi porotniki obsojena radi umora svoje tašče na smrt, je pomiloščena na 20letno ječo.

Sejmi po Slovenskem od 15. do 20. septembra. Na Kranjskem: 15. v Ljubljani, Crnem vrhu, St. Vidu pri Zatični, Loškem potoku, Žužemberku, na Vinici, v Idriji, v Banjiloki in Osilnici; 16. na Raketu in St. Janžu na Dolenj.; 17. v St. Lambertu; 18. v Podvelbu in Škocijanu; 20. v Brusnicah. — Na slov. Stajerskem: 15. v Rušah, Rogatu, Braslovčah, Mancu, Zdolah, Loki, St. Janžu in Smarju pri Celju; 16. v Ljutomeru; 17. v Kapelah pri Brežicah; 18. na Dobrni. — Na Koroškem: 15. v Jezu, Gradišah in Trzinju; 18. v Renvegu. — Na Primorskem: 15. pri Sv. Križu, Telmecu, Cerknem in Sezani; 17. v Nabrežini; 20. v Ribniku.

30.000 kron znaša glavni dobitek olomske razstavne loterije. Opozarjamo, da bo žrebanje nepreklicno dné 25. septembra 1902 in da bodo dobitke za lagatelji po odtegnjenih 10% izplačali v gotovini.

Ljubljanske novice.

Primarij dr. V. Gregorič se je vrnil s svojega potovanja in je prevzel zopet zdravniško prakso.

Pritožba iz občinstva Po Wolfovih ulicah vozi z največjo hitrostjo gosp. Jurij Auer, tako da so pasanti res v nevarnosti, posebno kadar zavije v diru preko hodnika v vežo, se lahko pripeti največja nesreča. Ko je nekdo slučajno memo idočega stražnika na to opozoril, dobil je baš prijazni odgovor, da njega, pasanta, to nič ne skrbi. Zakaj pač imamo stražnike?

Del trga za živila se bo moral premeštriti, ker bo v šolskem drevoredu za ljudi vsled podiranja licealnega pošlopja nastala nevarnost.

Umirovljen je deželnoobrambni evidenčni oficijal g. Anton Langof

Svojo moč poskušal je neki delavec s hlapcem Ivanom Stupico z Vrha. Dejal je, da je tako močan, da vrže hlapca na voz na žito. In res zgrabil je Stupico, ga dvignil in ga zagnal kvišku, toda Stupica ni padel na voz, marveč na tla in se hudo poškodoval. Dlje časa ni mogel ne jesti ne piti. Včeraj so ga spravili v deželeo bolnico, kjer je zvečer umrl.

Iz slovenskega zidarskega in tesarskega društva. Podpisani odbor slovenskega zidarskega in tesarskega društva v Ljubljani izreka tem potom o priliki dne 8. t. m. vršče se društvene veselice slavnemu občinstvu za njegovo naklonjenost in mnogoštevilno udeležbo, kakor tudi tukajšnjemu slovenskemu časopisu in vsem svojim članom najtoplejšo zahvalo. Priporoča se i nadalje slavnostnemu — Za odbor: Jakob Accetto, načelnik.

Domača veselica vršila se bude v nedeljo dne 14. t. mes. v gostini »Prešernov hram«, Rožne ulice št. 29. Vspored: tatarska godba, šaljiva pošta, prosta zabava. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstop prost.

Pijani prisiljenci. Poroča se nam: Dne 9. t. m. so se vpijanili prisiljenci pri Zupančičevi stavbi v Predilnih ulicah in se začeli pretepati. Paznik jih je miril, a napadli so ga z nožmi. K sreči je opazil ta dogodek oskrbnik justične palače in pritekel pazniku s šestimi svojimi pazniki na pomoč. — Dne 10. t. m. so se zopet vpijanili pri stavbi g. Urbana pri Franciškanški cerkvi ter zopet napadli paznika. Skrajni čas bi bil, da bi nerodajni krogi napravili red in disciplino.

Ponesrečen strojnik. Strojnik Francišek Kresse v Kočevju je pri mazanju stroja ponesrečil. Prišel je z desno roko med kolo, ki se je vrtilo, in to mu je zdobilo in pretrgalo žile. Le koža še drži roko skupaj.

Kolesar povozil. Olga Smerkol, 4 leta stara hčerka čevlarskega mojstra v Hilsherjevih ulicah št. 4, igrala se je včeraj popoldne v Vegovih ulicah in ni videla kolesarja, ki se je pripeljal mimo. Zaletela se mu je v kolo in padla. Deklica se je sicer prestrašila, poškodovala pa se ni.

Izgnubljeno. Od dolenske mitnice pa do hiše št. 24 na dolenski cesti je zgubil neki vajenec srebrno uro in nikelnasto verižico. — Na Pogačarjevem trgu je bila izgubljena denarnica z majhno svoto denarja.

S konja padel je danes popoldne na Dunajski cesti neznan jezdec, konj se je bil splasil elektriskega voza, skočil na stran in stresel jezdec na tla. Zgodilo se mu ni ničesar.

Posredovalno delovanje mestne posredovalnice za delo in službe v mesecu avgustu. V primeri s prejšnjim mesecem in onim lanskem leta, je posredovanje splošno nekoliko zaostalo, to pa vsled tega, ker je bila posredovalnica skozi osem dni zaradi popravila uradnih prostorov zaprta. Pri moškem delu so dobili dela oziroma službe največ pa prometnih uslužbencev in dinarjev. Pri ženskem delu so bili oddani ena korespondentinja, dve prodajalki ter večje število hišnih in gostilniških poslov. Posredovanje z vajenci in stanovanji v tem mesecu ni imelo vspeha, kar je pri teh dveh kategorijah skoraj naravno. Kakor običajno, je bilo mogoče največ uslužbencev za mesto oddati, unajmim naročilom je bilo mogoče le deloma ugoditi. Službe dobe: 1 stavbeni ključar, 2 mizarja, 1 poštni sluga, več natakaric in gostilniških kuharic, 1 prodajalka kruha in drugi hišni posli. Službe iščejo: 2 pisarja, 1 vrtnar, 1 laborant, 1 skladiščnik, 1 knjigovodkinja, več izurjenih prodajalk, 1 hišnik, 2 pisarniški slugi. Oddati je mnogo dijaških stanovanj.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 44 Hrvatov.

Zblaznil je Franc Kotar, hlapec pri Bojaffiu v Spodnji Siški, stanujoč v Ravnikarjevih ulicah št. 6. Letal je po Vodmatu okoli, dokler ga niso vjeli in spravili na dom. Danes jutraj so ga odpeljali na Studenec.

Zdravje v Ljubljani. Od 31. avgusta do 6. sept. bilo je 14 novorojenih, 1 mrtvorojen, 15 jih je umrlo, med njimi 1 za jetiko, 14 za različnimi boleznimi, med njimi 5

tujcev, 8 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za ošpicami, 6 za vrtico.

„Slavčeva“ veselica pri Koslerju. Opozarjamo, da se ta veselica, katere vsopred je zelo mikaven in raznovrsten, vrši jutri popoldne ob pol 4. uri. Za slučaj neugodnega vremena se pa ista preloži.

Poroči se g. Konrad Pavšek, sodnijski sluga z gđ. Frančiško Budan, prodajalko v Ljubljani, g. Frančišek Levstik, skladiščni paznik pa z gđ. Marijo Kobi.

Kotiček za liberalce.

Liberalci in lurska voda. Splošno liberalci niso prijatelji vode, ker se njihove simpatije obračajo bolj proti vinu, pivu in višjepercentnim alkoholskim pijačam. A posebni sovražniki so lurski vodi. To preganjajo po vseh pravilih znanosti. Kemija in zdravilstvo — vse jim mora priti na pomoč proti lurski vodi. Žalibog pa so pri tem pozabili popolnoma na prvo znanost, na logiko. Z neverjetno neumnostjo hoče postaviti »Narod« Boga in Mater Božjo na laž s tem, da dokazuje, da je lurska voda navadna voda.

Včeraj pripoveduje o nekem inženirju, žalibog imena neče povedati: Preiskal je najprej kot preiskovalec raznovrstnih voda tudi lursko vodo in na podlagi te analize dognal, da je ta voda prav take vrednosti, kakor vse tam se nahajajoče vode, ter slednjič prišel po svojem preiskanju do sklepa, da je ta čudodelna voda prav taka, kakor iz nekega tam blizu tekočega gorskega potoka Gave, ki izvira na severni strani Pirenej. In ne samo to podobnost, temveč preiskal je celo, kako pride voda iz tega potoka v votlino lursko in pri tem videl, da je voda v lursko kapelico napeljana po najnovejših tehniških napravah u met n o v jamo. Ta inženjer je pripravljen narisati ves načrt, če se mu ne verjame, in celo več, on je pripravljen plačati 40.000 frankov, kdor dokáže, da ni vse to res. Klerikalni listi pišejo o tem, da se je tako že pogostokrat (?) napadalo to njih čudodelstvo in da so bili napadalci vselej (?) osramočeni, toda dokazati nočejo, ker ne morejo, dasiravno bi lahko zaslužili 40.000 frankov, katere bi lahko v dobre namene n. pr. za uboga Petra ali kakšno katoliško vseučilišče dali.

Oj zabiti liberalci! Saj v tem obstoji ravno bistvo čudeža, da je lurska voda navadna voda, prav navadna pitna voda. V Karlovih varih n. pr. se ne delajo čudeži, ker tamonja voda je po svoji kemični sestavi zdravilna. Čudež se pa zgodi le tedaj, če se brez zadostnih naravnih pripomočkov doseže po prirodnih postavah nemogoče učinek. Kar se tiče »potoka Gave«, moramo zabitemu liberalcu reči, prvič, da je Gave precejšnja reka, drugič da teče več metrov pod čudodelnim studencem in da je že iz tega vzroka budalasta njegova trditve, da je voda iz Gave. Še bolj neumno je, kar piše o vodovodu. Kdo ga je pa naredil? Saj je voda pritekla pod prsti majhne deklice Bernardke! Res je le to, da je za vodo, ki priteka iz čudežnega studenca, naraven umet en b a s e n. Kakšne »teologe« pa imate pri »Narodu«, da pišete take budalosti?

Književnost in umetnost.

Narodno gospodarstvo.

Spisal Vek. Kukovec. Cena s pošt. 60 vin. — To so ponatisi iz »Domovine«. Naslov je pač preobširen za vsebino knjižice, ki se bavi samo z eno stranjo narodnega gospodarstva, katere je bolj etičnega značaja: s štedljivostjo. Pisatelj razpravlja o splošnem pomanjkanju štedljivosti in o raznih potih zapeljivosti. Potem določa mejo, kako daleč segaj razumna štedljivost. Posebno obrača pozornost na štedljivost mladine in k sklepu v razpravi o umnem gospodarstvu poučuje, kako naj si domači gospodarji z domačim knjigovodstvom in razumnim računanjem drže gospodarstvo v redu. — Knjiga je vse hvale vredna. Vidi se pisatelju, da je bral mnogo tujih knjig, z domačimi slovenskimi razmerami pa se še ni bavil mnogo praktično. Izmed številnih zavodov pozna samo c. kr. poštno hranilnico. Kaj vse se pri nas že družega snuje za mladino in za starejše, kako se v naši organizaciji vse to, česar on le želi, v resnici izpolnjuje, to mu je še neznano. Upamo, da se bo tudi o tem poučil. Potem bo pisal še bolj praktično.

Pobožni ministrant.

Navod, kako stredi mašniku pri navadnih cerkvenih opravilih. Sestavil Anton Kovačič, duhovnik lavant. Škofije. V Mariboru 1902. V lastni založbi. Tiskala tiskarna sv. Cirila. — Lično knjižico, ki stane le 50 vin., najtopleje priporočamo. Dobiva se pri g. pisatelju v Slivnici pri Celju.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča.

Uboj. France Blaznik, 35 let stari zidar iz Hrušice, je pil zvečer dne 8. julija t. l. s Francetom Orešnikom v Donatovi krčmi v Hrušici. Ker je bilo že pozno in se je bližala policijska ura, odpravil ju je gospodar iz krčme. Na cesti začela sta se pa med seboj prepirati ter kričati eden na drugega, na kar je zopet vse mirno postalo. Nekaj minut po tem dogodku oglasi se neki delavec mimogredoč v Donatovi krčmi z novico, da leži neki človek v krvi na cesti. In res so našli Orešnika z veliko rano na glavi na tleh ležečega, poleg njega pa so še našli odprt nož in debel krvav kamen. Poškodovanec je pozneje vendar toliko okrevljal, da je povedal, da ga je Blaznik udaril na cesti z neko trdo rečjo s tako silo, da je takoj padel, potem ga pa še z nožem sunil pod brado in v desno roko. France Orešnik je enajsti dan po tem dogodku umrl. Obtoženec prizna, da je Orešnika s količkom po glavi udaril, taji pa, da bi ga bil z nožem poškodoval; tudi se zagovarja s tem, da je Orešnik letel za njim in v njega silil. Temu nasproti pa izpoveda priči Lorenc Bernard in Janez Svobak, da je isto noč priletel obtoženec k zaprtemu podu, kjer sta ta dva prenočevala, ter jima zavpil: »Janez in Matevž, brž pomagat!«, da je nato postalo vse mirno in še le čez nekaj minut se je čul blizu podovih vrat močan pok in kmalu nato je takoj priletel Blaznik zopet k vratom ter zaklical: »Janez, brž odpri!« na kar se mu je odprlo. Ker se obtoženec rad pretepava, bil je namreč že enkrat zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe in zaradi prestopka lahke telesne poškodbe pa trikrat kaznovan, je bil obsojen na pet let težke, z enim postom na mesec in vsakoletnim trdim ležiščem poostrene ječe.

Nočni tat. 47 let stari delavec France Pirš iz Vira je posebno nevaren človek tuji lastnini. Bil je zaradi enakega hudodelstva že 4 krat kaznovan; najbolj pripraven čas za izvršitev svojega namena se mu je zdela pa noč, ker mu ni bilo težko se utihopatiti v hišo. Tako je tudi storil v noči od 12. na 13. decembra 1901. na Črnučah pri posestnici in gostilničarki Neži Vilfan. Ravno ko je zaprl tat duri za seboj, zbudili sta se prej imenovana in njena mati. Ropot in upihnjena nočna luč sta jima dala opravičeni sum, da je moral biti kak tuji človek v hiši; prižgali sta znova luč in pogledali na uro, ki je kazala 1/2 čez polnoč. Še bolj iznenadeni sta pa bili, ko sta prišli do prepičanja, da je tat pokradel v gotovini 720 K, hranilno knjižico z vlogo 70 K in razne dragocenosti, torej vsega skupaj napravil škode za 912 K. Akoravno je bila tatvina ovadena, bile so vse poizvedbe po storilu brezuspešne. Dne 15. maja t. l. je tukajšni policijski uradnik gospod Toplikar v zastavnici kranjske hranilnice zapazil nekega mu neznanega moža, ko je ravno po neki ženski dal zastaviti zlato zavratno verižico in ze to prejel 30 K. Ko ga vpraša, kedo in od kod da je, rekel mu je ta, da se piše Janez Hribar da, služi za hlapca v Mengšu pri Ozirju. Gosp. Ivan Toplikar pa ga je kmalo prepračil o njegovi neresnični izpovedbi, kajti dognalo se je, da je njegovo pravo ime France Pirš in je doma iz Vira v tuhinjski dolini; tudi sta se našli pri njem dve zlati broži s podobo nekega moža, katere je spoznala Neža Vilfan za svojo last. Pri hišni preiskavi obdolženca so se tudi našli 3 zastavni listi, na katerih je bilo zastavljenih 5 ur, 3 verižice in 2 zlata prstana, ki ju je itak Vilfan spoznala za svojo last. Pri tej priliki našlo se je tudi 530 loterijskih listkov, na katere je zastavil 1568 K 54 v. kajti izpovedbe so pokazale, da je stavil na en listek po 20 do 40 K. Pirš se je jako nerodno zagovarjal in pravil, da je zlatino v Trstu en teden pred božičem v neki prodajalni kupil, da je prstane in brože ravno tam od nekega neznanega človeka kupil z namenom, da jih bode z dobičkom naprej prodal. Tudi je pravil, da je lansko leto v loteriji zadel 360 K in z denarjem kupil dragocenosti; vsi ti izgovori pa niso obveljali, kakor tudi dokazati ne more, kje da je bil v kritični noči, ko se je zvršila ta tatvina. Ker so se podali neovrženi dokazi, da je France Pirš res lansko leto na Črnučah pri Neži Vilfan tatvino izvršil, pripoznalo mu je sodišče 6 let z mesečnim postom poostrene ječe.

Palico vzlet in njo napadel je po neči 30. maja t. l. srenjskega čuvaja na Dovjem Janez Bakovnik iz Kokrice brez vsacega povoda. Udaril ga je dvakrat z njo po glavi, na to pa še železniškega čuvaja po roki ter je nekomu krojaču razrezal klobuk. Obsojen je bil na sedem mesecev ječe.

346 znamk v Gladbeku na Nemškem ukradel je svojemu prijatelju iz zaprtega kovečja Jože Breznik iz Korena. Bil je namreč rudokop na Nemškem. 24. aprila

zvečer prišel je pa obiskat svojega prijatelja, ta je pa že ležal v postelji. Nasproti se je pa plesalo v sosedni sobi. Prinesel je obtoženo tudi žganja seboj, na kar je takmalto zaspal. To priliko je pa porabil Breznik, vzel ključ od kovčega iz na steni visečih prijateljevih hlač, odprl njegov kovček in izmaknil iz njega 346 mark. Obsojen je bil na 1 leto težke ječe, poostreno z 1 postom in trdim ležiščem vsak teden.

Dvakrat stepla sta se delavca Karol Regancin iz Izlakov in France Zidar. Pila sta v Malijevi krčmi v Senčurji, Karol Regancin je pa v šali goste domu gonil, kar je dalo povod prepiru med prej imenovanimi. Zidar udari s polenom Regancina in ga neznatno poškoduje. Bila sta kmalu zopet prijatelja, a to le kratak čas, kajti kmalu se zopet sporečeta, na kar Regancin s kladivom udari Zidarja na desno ramo in ga težko poškoduje. Sodišče mu je pripoznalo štiri mesece ječe z enim postom na teden.

Stojalo * žveplenkami v glavo urgel je delavec France Miš iz Krtnice dne 4. avgusta v Buh. Bistrici Francetu Jančar radi tega, ker mu je Jančar vedno nagajal, zakaj ne da kvart. Zadel ga je v čelo in težko poškodoval. Obsojen je bil na dva meseca težke ječe, poostrene z enim postom vsakih 14 dni.

S srpom ranil je posestnice sin iz Ježice Miha Cerin Františko Krmavner, ko je žela žito na njivi njegove matere in sicer radi tega, ker je obdolženčeva prijateljica, ki je pa žela na sosedovi njivi, psovala Františko Krmavner, ta ji pa psovka dolžna ni ostala. Udaril jo je s pestjo v prsa, potem ji pa iztrgal srp iz roke, z njim zamahnil proti nji in jo zadel na levo roko. Obsojen je bil na 4 mesece težke, z 1 postom vsakih 14 dni poostrene ječe.

Pred mariborskimi porotniki so zadnje dni sedeli 34letni posestnikov sin Jožef Salamon iz Vutomarc in njegov 63 letni oče Matija, 60letna mati Julija, deklica Krepsa, krojač Jurhan in viničar Tos. Prvi je obtožen, da je l. 1893 umoril dekle Marjijo Kosic, da tako odstrani nasledke svojega ljubkovanja. Ostali so obtoženi sokrivde. Prič je zaslišanih 70.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Štrajk v Barceloni. Redarji so zaprli pet anarhistov. Strajk zidarskih pomočnikov nadaljuje. — Ribarski kongres se je včeraj otvoril na Dunaju. — Odkrita zarota. Čikaška "Tribuna" javlja, da so odkrili anarhističko zaroto proti predsedniku Rooseveltu. Atentat na predsednika je bil določen na dneve mej 20. do 25. okt., ko bo predsednik na potovanju. — "Haddi Murat" je naslov novemu romanu grofa Tolstega iz kavkaškega vojnega življenja. — Autofagi. Vegetarijanci naj se skrijejo! V Londonu se je ustanovila liga, katere člani jedo samo cvetje. — Vlak se je prevrnil v bližini Madrasa preko mostu. Več potnikov je mrtvih.

Nemška "madame Humbert". V Vratislavi je prišla policija vdovo poštnega tajnika Ano Gottschling, ki je pod predtvezo, da ima v Italiji dedščino od 400.000 do 600.000 mark, raznim trgovcem izdala svote do četrte milijona mark. Prvo sleparijo je napravila že pred osmimi leti. — Umorsko komprimirani zrakom je najnovejša. Mašinist Reap je v Norwichu v Ameriki napram delavcu Korku spustil zračni pritisk skozi cev. Kork je s toliko silo odletel, da se je ubil. — Ustavljena matra. Iz Budimpešte poročajo: Na višji gimnaziji v Szawarsju so suspendirali zrelostne skušnje, ker se je dognalo, da so abiturijenti nepošteno postopali pri pismeni maturi. Napravili so si ponarejene ključke, s katerimi so odprli šolo in miznico, na katero vzeli temate in jih prepisali.

Poštna pošiljateljica na Angleško. c. kr. trgovsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se pri pošiljateljicah poštinih zavojev na Angleško mnogokrat zgodi, da pošiljatelj, ki žele izrecno potno črto preko Belgije ali Nizozemske, narede napačno pripombo glede pota. Da se pomote in reklamacije kolikor mogoče preprečijo, se opozarjajo trgovci, ki imajo rodne zveze z Anglijo, da morajo imeti zavoji in poštne spremnice za primer izvoza preko Belgije navodilo: "po posredovanju Agence continentale" ali "po posredovanju kontinentalne agencije" in za primer izvoza preko Nizozemske navodilo: "preko Kaldenkirchen Viissingen".

Sedmi avstrijski vinarski kongres. Od 14. do 17. septembra se vrši v Kremsu na Niževavstrijem sedmi avstrijski vinarski kongres, pri katerem se bodo razpravljala mnoga za vinogradnike zelo važna vprašanja, o katerih bodo referirali razni avstrijski strokovnjaki. S kongresom so združeni izleti v dolino "Wachau", katere daleč slovi po svojem vinarstvu in svoji naravni lepoti.

Udeleženci bodo imeli priliko, si ogledati razstavo vinarskega in kletarskega orodja, nadalje slokoče kleti samostana v Melku, višjo vinarsko šolo v Klosterneuburgu in tammošnje svetovnoznano samostansko klet, kakor tudi pokušati najboljša niževavstrijška vina ne samo pri omenjenih izletih, ampak tudi posebno pri prvem pokušanju niževavstrijskih vin, katero bode nalašč za to pri tej priliki prirejeno. Vsak vinogradnik bode imel priliko, v mnogem koristnem vinarskem vprašanju se temeljito poučiti. Vzlasti zanimivo bode opazovati napredek v umnem kletarstvu, v katerem smo po naših deželah še na tako nizki stopinji.

Sežgani romarji. Na božji poti v Radni pri Arađu je prenočevalo pretekli ponedeljek okrog 200 romarjev na nekem podu. Po noči so cigani zažgali le ta pod na več krajih ob enem. Ker niso mogli vsi romarji skozi vrata na plano, so prebili nekateri steno in se tako rešili. Sedemnajst romarjev se je hudo opeklo in od teh jih je umrlo še isto noč osem.

Vztrajen pianist. Pred par dnevi so veliki plakati v Pavijsi naznanjali koncert pianista Camilla Baucia, ki se bo vršil v gledišču "Garibaldi". In sicer se prične koncert v nedeljo jutraj ob 7. uri in se konča v ponedeljek ponoči ob 11. uri, torej bi trajal koncert celih 40 ur. Med tem časom bo pianist proizvajal 250 kompozicij in le dvakrat nehal za deset minut. Določen jury, obstojajoč iz učenjakov in laikov, bo čuval, da pianist v tem času je samo tekoča jedila in medikamente, ki mu jih predpišejo zdravniki. Strastnim in slavnim virtuozom se ponuja tem potom prilika tekmovanja v igranju klavirja.

Od živali snedena. Iz Curiha se poroča, da so na Silva plana dobili 4letno hčerko gorskega voditelja Felixa, ki je pred dvema mesecema izginila brez sledu. Nog in rok na mrtvi deklici ni bilo več. Sumi se, da je deklica zašla in naposled omagala. Divje zveri so se je lotile, odžrle ji roke in noge in jo zavleklo daleč v goro.

Grozovit samoumor starca. 27. avgusta si je na Dunaju zadel 72letni ključar L. Lautecker s kladvom po vsem telesu globoke rane. Ko ga to še ni spravilo s tega sveta, prezezel si je trebuh. Vzrok tega samoumora je bila dolgotrajna neozdravljiva bolezen.

Koliko je katoličanov na zemlji? Po najnovejših štetvah je na zemlji 270 milijonov katoličanov, 151.510 katoliških duhovnikov, 199.049 redovnikov in 457.990 redovnic.

Indijanske brke. Pueblanski "Mira" piše: "Marsikdo misli, da indijanskim možem ne rastejo brke, pa videl sem jim na obrazu posamezne ščetine ven siliti, tedaj je za to podlaga. Skrbno jih ven populijo, da se jim ne skazi lep obraz."

Nedolžna linčali. V Cumberlandu je 14. avgusta množica linčala dva zamorca Clementsa in Carrola, ker sta bila na sumu, da sta umorila policijskega načelnika Wilmotha. Sedaj pa je izpovedal zamorec Henry Lancaster, da sta bila linčana dva zamorca nedolžna in da je policijskega načelnika umoril zamorec James Block. Zaradi tega vlada v celi okolici velika razburjenost.

Dragocen kamen iz kraljeve zakladnice v Stokholmu je ukradel neznan tat. Bil je krasen rubin z 225 karati, kateri je bil v kraljevi zakladnici od l. 1678. Švedi pravijo, da je moral biti ta človek tujec, kajti Švedi ne poznajo med seboj takih lopovščin, ampak visoko spoštujejo tujo last.

Ivan Nikolić † Dne 29. avgusta je umrl v Zadru odlični Dalmatince, pisatelj Ivan Nikolić, v starosti 80 let. Prelagal je najkrajše pesniške proizvode hrvaške na italijanski jezik v elegantni obliki. Objavljal jih je v raznih listih ter zbral v knjigi "Canti popolari serbie". Zala. Avabale. 1894. Preložil je Mažuraničev epos "Smrt Smail-age Cengićića" in razne poezije Preradovićeve. Pred tremi leti je prevzel dramo črnogorskega kneza Nikole "Baikanska carica" ("L'imperatrice dei Balcani"). Schönfeld, Zala-Bergamo, 1899). Ta prevod so zelo hvalili italijanski kritiki. L. 1861. ko se je najživahnejše razpravljalo o združitvi Dalmacije s Hrvaško in Slavonijo, je izdal Nikolić knjižico, v kateri polemizira s Tomasejem in gorko zagovarja združitve teh dežel. Zadnja leta je prelagal "Gorki Vijenac" in več drugih pesmotvorov.

Anarhistična šola. Londonski časopisi poročajo pravo pravcato ameriško novico. Anarhist P r i n k iz Čikage namerava namreč ustanoviti ob letu na dan umora Mac K i n l e y-a anarhistično šolo, v koji naj bi se poučevalo o shodih, agitacijah itd.

Odkod prihaja ime časninarska rasa? "Časninarska rasa" je spraviel mej svet začetkom 19. stoletja Bruseljec imenom Cornelissen. Spisal je podlistek o požrešnosti rac in kot dokaz navedel, da je imel zaprtih 20 rac. Ena rasa je takoj prvi dan zmanjkala. Snedle so jo tovarišice. V 19 dneh ostala je samo ena rasa, ki je snedla tekom tega časa vse svoje tovarišice. Ta

dogodba je bila ponatijena v vseh takratnih časnikih in ljudje so ji dali naslov "časninarska rasa".

Narodno gospodarstvo.

Dobavni razpis.

Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da bo c. kr. oskrbništvu poštne ekonomije ponudbenim potom nabavilo razne predmete, kakor: Napisne table, knjigovezna dela, ščetarsko robo, železnino in mednino, stekleno blago, službene čepice, zaboje, gumbe in zapone, plateno blago, materialno blago, nože in škarje, službene znake iz kovine, razne vrste papirja, pozamenterijsko blago, poštarake roge, milarsko blago, vrvarsko blago, pečatni vosak, kleparsko blago, sukno, ure, tehtnice in uteže, kolomaz in vato.

Uzorci predmetov, katere je dobaviti, so pri c. kr. oskrbništvu poštne ekonomije na Dunaju (k. k. Post Oekonomie Verwaltung Wien, I., Postgasse 13) na ogled.

Pismene ponudbe, kolekovane z 1 krono na vsako polo, se morajo vložiti zapečatene najkasneje do 20. septembra 1902 12. ure opoldne pri c. kr. oskrbništvu poštne ekonomije (k. k. Post Oekonomie Verwaltung Wien, Stadt, Postgasse 13, I. Stock).

Razglas, obsegajoč natančnejše pogoje in zaznamek predmetov, katere je dobaviti je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Dobavni razpis

Tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici se naznanja, da namerava c. kr. domobransko ministerstvo potreščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov potom splošne konkurence zagotoviti. Izmed predmetov, katere je dobaviti, se posebno opozarja na naslednje: Klobuki, zapone, gumbi, volnene in usnjene rokavice, usnjene listnice, ostroge, kuhinjsko orodje, čutare, kolci za šotore, rovnice, lopate, sekire, dleta, klešče, konjske plachte, volneni jopiči itd. itd. Ponudbe je po predpisnem uzorcu najkasneje do 30. septembra 1902 do 12. ure opoldne vložiti pri vložnem zapisniku c. kr. ministerstva za domobranstvo. Uzorci predmetov, katere je dobaviti, se dobé pri glavnem skladišču domobranske vojne oprave (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot) na Dunaju. Razglas obsegajoč natančnejše pogoje, zaznamek predmetov, katere je dobaviti in ponudbeni uzorec je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Darovi.

Za pogorelce v Zdenski vasi so dalje darovali: Planina 5 K, uredništvo "Slovenca" VII. zbirka 8 K, g. Matej Sitar, dekan v Šmarji, s svojimi župljani 55 K 11 v., g. Matej Pintar, župnik na Trati 10 K, župljani na Trati 35 K 10 v., g. Al. Kummer, župnik pod Šinkovim Turnom 2 K, g. R. Wester v Ljubljani zavoj obleke, slavno uredništvo "Slovenca" VIII. zbirka 10 kron.

V imenu pogorelcev se izreka tem potom vsem p. n. darovalcem prisrčni: Bog povrni!

Župni urad Dobropolje dne 4. kimovca 1902.

Andrej Ramoveš.

Darovi za pogorelce v Martinjaku: Darovali so p. n. dobrotniki: Neimenovana 4 K, g. Franc Šveiger, župnik v Leskovcu, 20 K; g. Pehani 2 K; gg. F. St. in J. Sm. 20 K; pred. g. Andrej Zamejic, kanonik, 20 K; g. Šimon Zupan, župnik na Ježici, 10 K; g. Jožef Jereb, župnik v pok. v Ljubljani, 10 K; g. Valentin Treven, trgovec v Idriji, 3 zavitek obleke; g. gosp. Janez Šafar, župnik v Duplah, 20 K; g. Andrej Štritar, duh. v pok. v Mostah, 20 K; župnija Dražgoše 7 K; pred. g. Ant. Keržič, profesor v Ljubljani, 20 K; g. gosp. Janez Zupan, kurat v St. Petru, 30 K; pred. g. Jožef Jaklič, kanonik v Novem mestu 10 K; pred. gosp. Matija Jeriha, kanonik v Novem mestu, 10 K; neimenovana zavitek obleke; g. M. P. zavitek oblek; g. Jos. Sovič, župnik pri sv. Lovrencu v puščavi, 20 K; g. g. Janez Hladnik, župnik v Trebelnem, 12 K; Nabirka "Slovenca" 41 K; g. gosp. Janez Sakeer, župnik v Hodešnici, 30 K; g. g. Franc Rajčević in Grahovci 80 K; g. g. Franc Dimnik in Begunji 66 K 84 v.; mestna fara v Idriji 70 K; župni urad v Sori 20 K; župni urad v Gojzdu pri Kamniku 15 K.

Bog plačaj stotero in obudi še novih dobrotnikov.

F. Kunstelj, župnik.

Župni urad v Cirknici, dne 10. sept. 1902.

Poslani našemu uredništvu.

Za pogorelce v Martinjaku: G. Sim. Ažman, župnik na Studencu, 10 K. — G. kanonik Jan. Sajovic 5 K. — Župnija Kranj 40 K 20 v. — G. Anton Krčon, župnik v pok. v Kamniku, 5 K. — G. Franc Marinič, župnik v Kojsem, 2 K.

Bog plačaj!

Odbor "Dijaške kuhinje" v Kranju je prejel od 1. junija do 15. avgusta t. l. sledeče prispevke oziroma darove: Proforski kolegij za junij 10 K, župnik Jernej Ramoveš v Poljanah 40 K, neimenovana iz Trbiža 10 K, dr. Mano Jagodiz v Trbižu 5 K, lekarnar Vinc. Eggenberger istotam 3 K, dr. Jos. Lukan v Kranju 10 K, iz zapuščine gosp. župnika Matevža Prežlja 20 K, piké pri Franku v Podbrezjah 1 K, durakisti pri gosp. P. Mayr-u 80 v., po dr. Fr. Prevcu zapadle áre 5 K, Alf. Pirc, vodja c. kr. okr. glavarstva 20 K, proforski kolegij za julij 10 K, g. dr. Fr. Prev. kazenska poravnava P. Š. 10 K, Edv. Dolenz podari odškodnino iz kazenske razprave proti J. F. 25 K 50 v., od razbitega kegljaškega kluba 1 K 40 v., gospodična Mar. Zishmann 6 K, Bog. Krenner iz Skofje-loke 4 K, rodovina Zabretova iz Britofa v spomin na pok. očeta 50 K, Fr. Zaplotnik, posestnik iz Letene 10 K, Avg. Drukar pošlje po inicijativi koroškega Nemca gosp. Wagenpfeila v družbi pri "Roži" in v "Narodni kavarni" za dijaško kuhinjo v Kranju nabranih 42 K 34 v., župnik Alojzij Kummer na Sinkovem Turnu 4 K, abiturijent Trojanšek izroči polovico prebitka abiturijentske veselice 92 K, piké SREJ v Cojzovi koči 1 K 50 v.

Odbor dijaške kuhinje se najtopleje zahvaljuje za velikodušne darove, s katerimi mu je bilo omogočeno podpirati revne dijake ter prosi udano vse prijatelje mladine, da ostanejo še nadalje naklonjeni dijaški kuhinji ter podpirajo dejanski odborovo delovanje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. sept. Velepodjetnik Gutmann, proti kateremu se je nedavno ponesrečil atentat v Selzthalu, je daroval velike svote v dobrodelne namene.

Dunaj, 13. sept. Dr. pl. Körber bode imel te dni dogovor s češkimi voditelji. Čuje se, da se uredé pravice nekaterih čeških manjšin, tako tudi manjšine v brnski trgovski zbornici, kakor se je zgodilo v praški trgovski zbornici.

Dunaj, 13. septembra. "Narodni Listi" poročajo o seji češkega narodnega sveta, ki je sklenil pri deželnozbornski volitvi na Nižjem Avstrijskem postaviti kandidata v XI. okraju na Dunaju in na ta okraj združiti vse moči, da se doseže častno število glasov za češkega kandidata.

Gradec, 13. sept. Volitve v štajerski dež. zbor bodo v novembru, in sicer 4. novembra volijo kmečke občine, 7. novembra mesta in trgi in 11. novembra veleposestvo.

Praga, 13. septembra. Poslanec Prašek je imel shod, na katerem je izjavil, da za slabo nagodbo ne zamenja jezikovnih naredb. "Narodne Liste" je ostro prijel, ker so prijazni nagodbi.

Korčula, 13. sept. Oblast je zaobrnila odkriti Strossmayerjevo spominsko ploščo.

London, 13. sept. Princ Braganza, ki je bil obtožen nenravnega delikta, je oproščen.

Bruselj, 13. sept. Zdravstveno stanje kraljice se je jako poslabšalo.

Umetniški svet.

9. septembra. Karolina Sušnik, delavčeva hči, 1 leto, Karolinska zemlja 20, catharrh. intestin.
10. septembra. Franja Ihan, šivilja, 58 let, Hrenove ulice 9, izkrvavenje. — Marija Virant, kajzarjeva hči, 2½ leta, Sirelske ulice 15, črevesni katar. — Marija Lampe, kamnosekova žena, 44 let, Kolo-dvorske ulice 30, jetika. — Metod Plevnik, sprevo-dnikov sin, 2 mes., Zalokarjeve ulice 8, entero catarrh. acut.

11. septembra. Feliks Breselnik, sirota, 16 mes., Dalmatinove ulice 9, akutni želodčni in črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

g	Čas opa-zovanja	Stanje bara-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
12	9 zveč.	729-3	20-3	sl. sever	nevihta	
13	7 zjutr.	727-3	19-0	brezvtr.	dež	5-7
13	2 popol.	726-3	18-8	sr. svzh.	sk obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 21-0°, normale: 15-5°.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne

vizitnice
po nizki ceni.

Zitne cene

dné 12. septembra 1902

(Termin.)

Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov

Pšenica za jesen	7-03	do 7-04
Rž za spomlad	7-33	7-34
Pšenica za spomlad	7-33	7-34
Rž za jesen	6-34	6-35
Soja za juli-avgust	5-78	5-80
„ sept.-oktober	5-78	5-79
Oves za jesen	5-78	5-79
„ pomlad	5-78	5-79

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	6-78	6-79
Pšenica za april	7-06	7-07
„ za oktober	6-01	6-02
Rž za april	6-20	6-21
Oves za oktober	5-43	5-45
„ april	5-75	5-76
Soja za maj (1903)	5-43	5-45

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica habsška	K 7-35	7-75
„ južno zel.	7-10	7-65
Rž	6-25	6-55
Ječmen	5-90	7-25
„ ob Tisli	5-75	7-75
Soja ogerska	5-80	5-90
Čikvanti	6-20	6-50
Oves srednji	6-10	6-25
Pisli	7-50	1-50

Dunajska borza

dné 12. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101-20
Skupni državni dolg v srebru	101-10
Avstrijska zlata renta 4%	121-40
Avstrijska zlata renta 4%	100-35
Avstrijska zlata renta 4%	120-80
Avstrijska zlata renta 4%	98-25
Avstro-ogerska bančne delnice, 600 gl.	15-86
Kreditne delnice, 160 gl.	692-25
Londonska vista	239-60
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116-97
„ 20 mark	23-41
„ 10 frankov (napoleonovci)	19-05
Italijanski bankovci	94-80
„ 1 kr. cekini	11-29

Gobe, venecijanske in španske. Najcenejše ima Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 22 11-3

Zahvala. 1084 1-1

V svojem imeu in v imenu svojih otrok se prav priročno zahvaljujem vsem, ki so v boleznih in smrti moje ranjke soproge

MARIJE LAMPE

delili nam sočutje in tolažbo, v prvi vrsti pred, duhovščini fare sv. Petra, č. sestram Franciskankam za postrežbo in molitev, blagorodnemu gospodu in blagi gospe Vodnik za tolažbo in podporo, dalje Slov. kršč. soc. zvezi za udeležbo z zastavo, rodbini Česnovarjevi za podelitev krasnega venca, nekdanjim tovarišicam in prijateljicam ranjke iz tobačne tovarne za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu.

Nepozabna ranjka bodi vsem priporočena v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 13. septembra 1902.

Anton Lampè
kamnosek, soprog.

V najem dá s 1. oktobrom t. l. „hranilnica in posojilnica v trgu Spodnji Dravograd na Koroškem“ 1079 1

kavarno in gostilno

kjer uraduje. Hiša ima več sob za sprejemanje tujcev in pripada k nji tudi polje, ki se spravi lahko v najem. Ponudbe in vprašanja naj se stavljajo na posojilniško načelstvo.

ODBOR.

Naprodaj je dobroohranjena

hiša

v kateri je dobroobiskovana gostilna v večjem trgu na Dolenjskem z živahnim prometom tik velike južno-železniške postaje. Hiša, ki se lahko poveča, je na najbolj živahnem in lepem prostoru trga in je pripravna tudi za trgovino. 1080 2-1
Kje, pové uredništvo „Slovenca“.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča:

Kratek poduk

o sv. zakonu.

Za slov. zaročence in zakonske

sestavil

Jan. Zabukovec, župnik.

Cena trdovezani knjigi 70 v, po pošti 10 vinarjev več.

Jakob Zalaznik

pek in slaščičar

Ljubljana. Stari trg št. 21. Ljubljana.

1083 1

priporoča svojo udobno urejeno

pekarno in slaščičarno

kjer ima bogato izbero vedno svežega

raznega peciva, slaščic, likerjev in desertnih vin po zmernih cenah.

Za mnogobrojni poset se vljudno priporoča

JAKOB ZALAZNIK, pek in slaščičar.

Glavni trg 6. Stari trg 21. Vegove ulice 12.

Podružnica: Glavni trg št. 6.

Podružnica: Vegove ulice št. 12.

Prodaja hotela.

Hotel Fischer

v Kamniku se prodaja

prostovoljno pod jako ugodnimi pogoji z vso opremo.

Natančneje pojasnila pri lastnici gospe Mariji Fischer v Kamniku in pri gospodu Josipu Prosenca v Ljubljani. 1080 3-3

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali poharvanega pohištva za bale in vse druge priliko je pri

IVAN DOGAN-I

mizarju in prodajalcu sobne opreme v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 15 v Medjatorji hiši.

Ceniki s podobami postelj, različnih omar, miz, stolov itd. zastoj in franko. s (19)

Nihče

naj ne zamudi, se oglašiti zaradi prevzeta agenture jedne najstarejših bank za prodajo postavno dopuštenih državnih in posojilnih sreč na obroke. Najvišja provizija, predjem, oziroma določena plača. Ponudbe pod šifro „K. A. 8541“ na Haasenstela & Vogler, Dunaj. 787 (6-6)

MATTONJEV
GIESSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh boleznih (I.) 17 36

sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in med nosečnostjo. Najboljša dijetelčna in osvežujoča pijača.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko. V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih spevrijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom. Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Otroška vrtca.

I. mestni slovenski otroški vrtec v Komenskega ulicah in II. mestni slovenski otroški vrtec v Cerkvenih ulicah se otvorita

v torek, dné 16. septembra t. l.

Vpisavalo se bode na obeh zavodih dné 15. septembra od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne v dotičnih šolskih prostorih. 1081 1-1

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dné 9. septembra 1902.

Prečast duhovščini in sl. občinstvu priporočam uljudno svojo kamnoseško obrt ter opozarjam, da izvršujem naročila na nagrobne spomenike, ker delujem odslej brez posredovalca, za

30% ceneje

kakor vsaka druga tvrdka. — V zalogi imam veliko število spomenikov iz črnega švedskega sianita v raznih oblikah po zelo nizki ceni.

Velespoštovanjem

Ignacij Čamernik,

894 (12-8)

kamnosek v Ljubljani, Komenskega ulice 26.

Mutoscope

50

1077

žive podobe.

2 dijaka 2

iz boljše rodbine se sprejmeta na hrano in stanovanje. 1013 3-3

Kongresni trg šte. 5. Pritličje.

V nedeljo 14. septembra

otvoritev

mednarodne panorame

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna izložba I. vrste

od 14. do sobote 20. septembra:

Zanimivo potovanje

po slikoviti Kranjski.

Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer. 1078 1-1

Izurjen kovač

pošten in trezen, kateri zna izdelovati vsakovrstno orodje, kakor sekire, lopate, krampe, motike itd. se sprejme pod ugodnimi pogoji kot prvi delavec. 1082 3-1

Ravno tako se sprejme spreten pomagač za ta dela. Kje, pove uredništvo „Slovenca, oziroma „Domoljuba“.

Stoletna pratika

dvajsetega stoletja

1901 — 2000

z načelno podobo v barvah in jako zanimivo, podučno in koristno vsebino. Sestavil doktor Gregorij Pečjak.

Stane v „Prodajalnici katol. tiskovnega društva (H. Ničman)“ v Ljubljani, mehko vezana 1 K 30 h, v polplatnu 1 K 80 h, v polusnji 2 K. Po pošti 20 h več.

Učenca

sprejme takoj

A. Sušnik,

trgovina s specerijo in železnino, Ljubljana, Zaloška cesta št. 15. 1086 3-2

Vozni red

avstrijskih državnih železnico,

veljaven od 1. junija 1902.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti napre.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago Lipsko.
- Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto
- Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 5. uri 41 min. popoldne ob nedeljah in praznikih v Podnart.
- Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linc, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.
- Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Linc, Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 8. uri 38 min. zvečer ob nedeljah in praznikih v Podnart.
- Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linc, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
- Ob 2. uri 05 min. popoldne
- Ob 6. uri 50 min. zvečer
- Ob 10. uri 25 min. ponoči

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
- Ob 11. uri 06 min. dopoldne
- Ob 9. uri 10 min. zvečer
- Ob 6. uri 55 min. ponoči

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Prihod:

- Ob 7:15 zjutraj
- Ob 2:13 popoldne
- Ob 8:10 zvečer
- Ob 6:34 zjutraj
- Ob 12:29 popoldne
- Ob 7:30 zvečer.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Začetek glasbene šole.

(21. šolsko leto 1902/3.)

Vpisovanje učencev v šolo „Glasbene Matice“

vrši v ponedeljek, torek in sredo 15. 16. in 17. septembra l. 1902. vselej dopoludne od 9. do 12. ure in popoldne od 3. do 5. ure v II. nadstropju društvene hiše v Vegovih ulicah št. 5.

Vpisovanje v šolski pevski zbor a) v deški in dekliški (sopran in alt), b) v dijaški moški zbor (tenor in bas) se vrši v četrtek, 18. septembra od 9.—12. ure in od 3.—5. ure istotam.

V petek, 19. septembra popoldne ob 4. uri

naj pridejo vsi učenci v pevsko dvorano (II. nadstropje), da se jim ondi objavi razdelitev po oddelkih in učiteljih ter čas pouka.

Redni pouk v vseh predmetih se prične

v soboto dne 20. septembra.

A. Učni predmeti.

1. klavir v osmih razredih po dve uri na teden;
2. gosli v šestih razredih po dve uri na teden;
3. Solopetje za koncertno in operno izobrazbo v petih razredih po dve uri na teden;
4. glasbena teorija v dveh oddelkih po dve uri na teden;
5. harmonija v dveh oddelkih po dve uri na teden;
6. kontrapunkt v enem oddetku po dve uri na teden;
7. glasbena zgodovina v enem oddetku po dvakrat na teden;
8. govor in deklamacija za učence solopetja po enkrat na teden;
9. zborovo petje v dveh oddelkih po dve uri na teden;
  - a) deški in dekliški zbor (sopran in alt) po dve uri na teden,
  - b) dijaški moški zbor (tenor in bas) po dve uri na teden.

Opomba: Pouk v nadaljnjih instrumentalnih predmetih: čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, fagot, rog, trobenta in pozavna se otvori in bo društveni odbor preskrbel učitelje, če se oglasi primerno število učencev.

B. Učitelji.

1. gosp. Fran Gerbič, šolski vodja; klavir in solopetje;
2. gosp. prof. Matej Hubad, koncertni vodja: solopetje, zborovo petje, glasbena teorija, harmonija, kontrapunkt, glasbena zgodovina, govor in deklamacija;
3. gosp. Josip Vedra, glasbeni učitelj: gosli in klavir ter esemble vaje goslarjev;
4. gosp. Josip Procházka, glasbeni učitelj: klavir;
5. gđ. Klotilda Praprotnik, glasbena učiteljica: klavir.

Pogoji sprejema:

1. društvenina starišev 4 K. na leto;
2. vpisnina za vsakega učenca 2 K;
3. ukovina:
  - a) za klavir 4 K na mesec,
  - b) „ gosli 4 K na mesec,
  - c) „ solopetje 6 K na mesec,
  - d) „ glasbeno teorijo 1 K vsako polletje,
  - d) za harmonijo 4 K na mesec kot edini glavni predmet, 2 K na mesec kot postranski predmet poleg klavirja, gosli ali solopetja, 1 K na mesec kot obvezni predmet za vse učence od 5. razreda klavirja in gosli, odnosno 4. razreda solopetja naprej;
  - e) za kontrapunkt 4 K na mesec;
  - f) „ glasbeno zgodovino po dogovoru;
  - g) „ zborovo petje v šolskem zboru 1 K vsako polletje.

Opomba. Učenci, ki želijo, da se jim čas pouka v šoli pomnoži, plačajo primerno višjo šolnino. Pismene prošnje za oproščenje šolnine, naslovljene na odbor „Glasbene Matice“, se morajo pri šolskem vodstvu vlagati v prvem polletju do 1. oktobra, v drugem do 1. marca. Pozneje vložene prošnje se ne upoštevajo. Priložiti je prošnjam ne čez leto stari ubožni list in zadnje šolsko spricjevalo „Glasbene Matice“.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1902.

Odbor „Glasbene Matice“.

1065 3—2

Stanje hranilnih vlog:
16 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 370.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

771 3

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{2}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje in sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.

— Ako si želite —

kupiti najnovejše stiskalnice (preše) za grozdje in sadje, razdrobilnice, mline za grozdje in sadje s kamintimi in tudi z železnimi valenji, mlatilnice, gepelne, pajkelne, čistilnice (trijerje), slamoreznice, motorje in sploh vse druge stroje za kmetovalce in rokodelce, kakor tudi vso drugo železnino, Marijacejske kolle, bakrene kolle za žganje, štedilnike, peči, fino pozlačene nagrobne križe, okov za okna in vrata, traverze, železniške šine, vedno sveži cement in fino štajersko železo itd., vse to dobite

1047 3—2

najboljše in najcenejše

pri

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 16.

Slovenske cenike pošiljava brezplačno in franko!

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavil Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 30 h več.
Drugi zvezek: poglavje o upanju in molitvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.
Tretji zvezek: o milosti in zakramentih. Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

priporoča:

Katoliška Bukvarna v Ljubljani
naslednje povesti za mladino:
„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
„Marijina otroka“ — s podobami.
„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.
Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

586 50—30

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnično, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelove, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

J. N. Potočnik

krojaški mojster

v Ljubljani,

Sv. Petra nasip 2

se priporoča prečast. duhovščini v izdelovanje duhovske obleke in talarjev po najnovejšem kroju in po nizkih cenah. 987 8—7

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska

cesta, Veliki strdon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo veliko zalogo

barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36 52-36

Lastni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

Šolske poročilo!

Povodom začetka šolskega leta priporočam

svojo tovarniško zalogo

šolskih zvezkov, papirja, veliko zalogo šolskih knjig za ljudske šole, torbice, svinčnike, peresa, črnilo, šestila, risarski papir in druge potrebščine.

Točna in solidna potrebščina zagotovljena.

Jernej Bahovec (prej Josip Petrič)
v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 2.
Filijalka: Resljeva cesta številka 7.

1079 3-2

Knjigarna

Kleinmayr-ja & Bamberg-a

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

1067 6-2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah broširanih in v trdnih šolskih vezih po znižanih cenah.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

sezoni

sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

1054 10-1

troceevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo. — Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Zadnji teden.

Glavni dobitek
Kron 30.000 Kron

Olomuške razstavne srečke à 1 K
priporoča J. C. MAYER, v Ljubljani. 139 10

Vse dobitke izplačajo zalagatelji po odtegnjenih 10% v gotovini.

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino
Most (Brux) št. 234, Čaško.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 8-75
Prave srebrne rem. ure „ 5-80
Pristne srebrne verižice „ 1-20
Budilniki iz nikla „ 1-95

Moja trdka je odlikovana s
s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-38

Več dijakov se sprejme na hrano in stanovanje pri prav ugodno, v Florijanski ulici šte. 24. — Natančno se poizve tam v pritličju (dvorišče). 1049 3-3

Ugodna priložnost

za oženjenega rokodelca, krojača, brivca, urarja, ali šiviljo, kjer se odda na račun stara, znana gostilna na Gorenjskem poleg farne cerkve in velike ceste. Kje, pov. upravništvo „Slovenca“. 955 3-2

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden 95 cm visok velja gld. 65.—
drugi 150 „ „ „ 250.—

pri 1073 12-2

FR. TOMAN-u,

podobarju in poslatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1

1059 3-3

Pričetek šole.

Na c. kr. umetno - obrtni strokovni šoli v Ljubljani (dnevna šola za obdelovanje lesa, dnevna šola za umetno vezanje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame) se prične šolsko leto

dne 19. septembra

s slovesno službo božjo.

Učenci in učenke, ki vstopajo na novo, se morajo dne 16. in 17. septembra od 9. do 11. ure zjutraj ali od 3. do 5. ure popoldne v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov predstaviti pri podpisnem ravnateljstvu (Zatiški dvorec, Stari trg št. 34).

Bivši učenci, oziroma učenke zavoda naj se zgledajo dne 18. septembra dopoldne. Dnevna šola za obdelovanje lesa obsega dvoletni pripravljalni tečaj in strokovne oddelke za mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo in pletarstvo, v katerih traja pouk tri leta.

Pripravljalni tečaj ima nalogo, da pripravlja za jedni izmed navedenih strokovnih oddelkov ali pa sploh za katerikoli drugi obrt.

Sprejemni pogoji:

A) Na dnevni šoli za obdelovanje lesa:

V I. letnik pripravljalnega tečaja se sprejemajo učenci, ki so dovršili ljudsko šolo, in bodo do 1. januarja 1903 dosegli starost 12 let.

V II. letnik pripravljalnega tečaja vstopajo učenci, ki so stari 13 let in se izkažejo z znanjem, primernim prvemu letniku.

V I. letnik strokovnega oddelka ene ali druge vrste se sprejemajo učenci, ki imajo starost 14 let in so dovršili tukajšnji pripravljalni tečaj, ali meščansko šolo, ali pa prve tri razrede srednje šole, pri čemer se neugodni redi iz latinščine in grščine ne upoštevajo. Za vstop v pletarski oddelke se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola.

B) Na dnevni šoli za umetno vezanje in čipkarstvo:

Dokaz, da je prosilka dovršila ljudsko šolo in starost 14 let, izjemoma tudi samo 12 let.

Izredni učenci in učenke, istotako obiskovalci javne risarske šole se sprejemajo tudi med šolskim letom, dokler je kaj prostora.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1902.

C. kr. ravnateljstvo.

Eričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

priporočata svojo za prihodnjo sezono popolnoma na novo sortirano zalogo

oblek za gospode in dečke površnikov in havelokov

posebno praktično

obleke za šolarje

v vsaki volikosti po najnižjih cenah.

Irpežno blago.

Dunajski kroj.

1055 6-4

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Precažite gospode prosim, da se blagovole pri naročilih ozirati na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-14

Ana Hofbauer,
imejteljica zalogo cerkvene obleke, črvoja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Pozor!

Trgovina slik, okvirov, zrcal in robov za okvire

Josip Kaplan

Duga ulica 12 ZAGREB Duga ulica 12

Priporoča svoje bogato oskrbljeno skladišče vsakovrstnih svetih in nabožnih slik kakor: zemeljskih pokrajin, historičnih in lovskih dogodkov, Nadalje slike z glasbo, in zrcala v orehovitih in zlatih okvirih po najnižji ceni.

Po naročilu se izvršujejo solidno in okusno tudi celi križevi poti s primernimi okviri točno po cerkvenem pravilu od 70 kron dalje.

Cenjene naročbe izvršujejo se točno in solidno.

Ilustrovani ceniki pošiljajo se na zahtevo vsakomu **franko** in brezplačno.

1027 5-3

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Predtiskarija.

Največji in najstarejši slovenski zavod za pridobivanje vode na Avstrijskem.

Ant. Kunz,
c. in kr. dvorni zalagatelj
v Hrančicah (Moravsko)
izdeluje

vodovode

za mesta, vasi, prista-
ve, zavode, gradove,
toplice, bolnišnice itd

Ta trdka je izdelala kar more dokazati s pohvalnimi spričevali, vodovode že v 42 mestih, 510, občinah, na mnogih velikih posestvih in industrijskih zavodih.

Samodelni vodotežni stroji. — Najizvrstnejše vodne sesalke za kakršnokoli daljavo. — Veterini motorji. — Samodelavna korita za napajanje živali.

Na željo izdelamo vsakovrstne projekte in proračune po lastnih državno-potrjenih inženirjih

Ceniki zastoj in franko.
849 (28-16)

1064 5-3

**Poštna =
upraviteljica**

želi svoje dosedanje mesto spre-
meniti.

Cenjene ponudbe naj se blago-
voljno pošljejo upravištvu „Slo-
venca“ do 20. t. m.

Deklice

se sprejmejo na
hrano in stanovanje.

Glasovir in citre na razpolago. Na
željo tudi pouk v glasovirju in v šol-
skih predmetih. 1050 4-3

Več se izve pri A. Slatner, Gospodske
ulice štev. 4, I. nadstropje (na ulico).

Trorazredna

cesarja Franca Jožefa I. višja deklška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministerstva za bogočastje in nauk z dne
12. julija 1909, št. 18.588.)

Gosposke ulice št. 8.

Za šolsko leto 1902/1903 bode vpisovanje dne 15., 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljstvu pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bode sprejemni izpit za tiste na novo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične sedmo šolsko leto s slovesno skupno službo božjo.

Deklice, katere želé vstopiti v mestno višjo deklško šolo, naj se v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov osebno oglase ter izkažejo z izpričevali o svojem dosedanjem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej še z rojstvenim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj do konca prvega polletja šolskega leta.

Vsaka deklška plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 4 K sprejemnine.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — prostovoljni pa: lepopisje, laščina, telovadba, petje stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem po-
učujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo deklško šolo je združen poseben trgovski tečaj, namenjen v prvi vrsti absolventinjam tega zavoda, potem pa tudi drugim deklkam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nauke.

Vpisovanje za trgovski tečaj bode dne 22. in 23. septembra od 11. do 12. ure.

Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1902.

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje deklške šole.

1032 3-3

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 100